

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

na terenie

Gminy Błonie

raport z badań przeprowadzonych w 2022 roku

SPIS TREŚCI

ŚCIEŻKA POZYTYWNEJ ZMIANY SPOŁECZNEJ.....	2
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	9
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	9
PROBLEM ALKOHOLOWY	10
PROBLEM NIKOTYNOWY.....	11
PROBLEM NARKOTYKOWY	13
PROBLEM PRZEMOCY	16
DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE	20
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	22
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	23
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE - ZABURZENIA ODŻYWIANIA	24
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	25
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	25
PROBLEM ALKOHOLOWY	26
PROBLEM NIKOTYNOWY.....	28
PROBLEM NARKOTYKOWY	29
PROBLEM PRZEMOCY	31
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	34
HAZARD	35
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	36
WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	38
WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY	40
REKOMENDACJE	42
BIBLIOGRAFIA.....	45
SPIS WYKRESÓW	46
SPIS TABEL.....	48

ŚCIEŻKA POZYTYWNEJ ZMIANY SPOŁECZNEJ

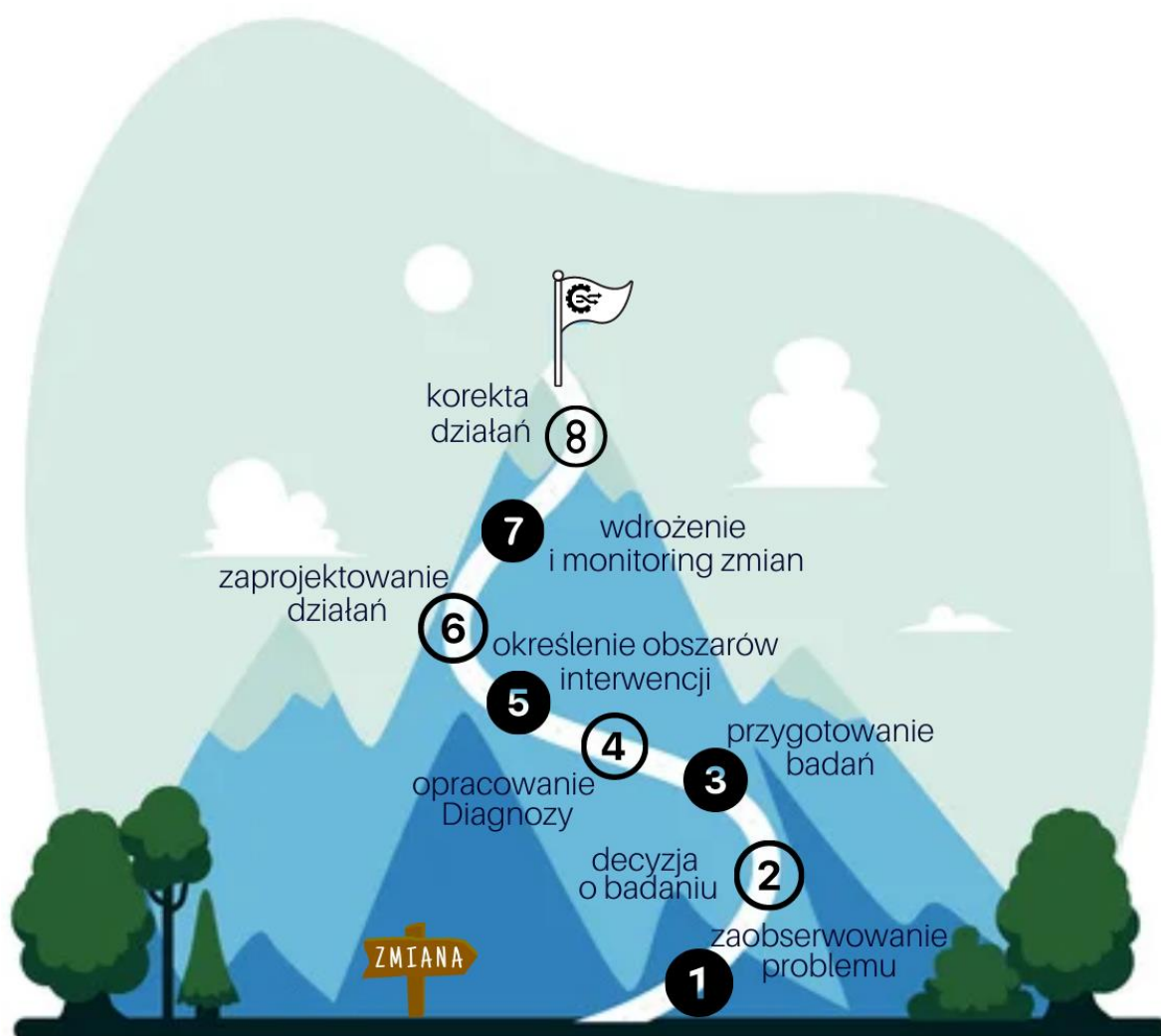
Od lat w Polsce urzeczywistnia się wizja rozwoju gospodarczego, ekonomicznego, politycznego oraz społecznego. Wiąże się to w szczególności z zaangażowaniem obywateli w rozwój przedsiębiorczości i krajowego ładu, rosnącej świadomości mieszkańców o ich wpływie na decyzje podejmowane na szczeblu centralnym, a także intensywnej działalności Państwa i jego instytucji rządowych oraz samorządowych w zakresie polityk publicznych. Na przestrzeni ostatnich lat wdrożono działania, które doprowadziły do licznych pozytywnych przemian, w tym poprawy zdrowia Polaków. Niestety, wraz z rozwojem ekonomicznym i gospodarczym kraju oraz koncentracji działalności podmiotów publicznych w zakresie tych obszarów, zaczęły narastać nierówności i problemy społeczne, tj. bezrobocie, polaryzacja społeczeństwa, a także niedofinansowanie podmiotów ochrony zdrowia, które w świetle starzejącego się społeczeństwa pełnią coraz istotniejszą funkcję w zapewnieniu godnego życia mieszkańcom Polski.

Problemy społeczne, czyli ogół zachowań podejmowanych przez jednostki lub pewną część społeczeństwa, a które są nieakceptowane przez daną zbiorowość, stwarzają zagrożenie dla *status quo*, wartości i przekonań ogółu społeczeństwa oraz ograniczają potencjał danej grupy¹. Z tego powodu konieczne jest podejmowanie interwencji i działań ograniczających ich skalę, co jest możliwe dzięki oddolnym inicjatywom oraz aktywnej polityce społecznej instytucji publicznych².

Władze samorządowe gminy Błonie realizując swoje zadania w zakresie wsparcia lokalnej społeczności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych i wzmacnianiu jej potencjału zaobserwowały niekorzystne dla ogółu mieszkańców zmiany społeczne i trendy zagrażające właściwemu funkcjonowaniu oraz na skutek, których może zaistnieć konieczność udzielenia osobom w kryzysie interdyscyplinarnej pomocy.

W wyniku niniejszych refleksji gmina Błonie postanowiła przeprowadzić kompleksowe badania społeczne wśród **dorosłych mieszkańców** Gminy, **uczniów** uczęszczających do szkół funkcjonujących na jej obszarze, inicjując tym samym proces pozytywnych zmian społecznych.

Zmiana ta jest swoistym przekształceniem dotychczasowych wzorców i form funkcjonowania oraz ładu społecznego, a także utożsamiana jest z postępem, bądź regresją społeczną³. W wyniku pozytywnej zmiany dochodzi między innymi do wzmocnienia funkcji i więzi rodzinnych, ograniczenia skali przemocy i uzależnień, kreowania skuteczniejszych działań profilaktycznych i pomocowych, zmniejszenia bezrobocia i ubóstwa, a także wzmocnienia indywidualnego i grupowego potencjału lokalnego społeczeństwa.

1 Droga do zmiany społecznej ma swój początek w **obserwacji i uświadomieniu** sobie przez realizatorów lokalnej polityki społecznej problemów zachodzących w ich otoczeniu, czyli wśród dorosłych mieszkańców Gminy, dzieci i młodzieży, osób starszych i zmagających się z niepełnosprawnością, a także osób zagrożonych wykluczeniem z lokalnej społeczności, czyli bezrobotnych, ubogich, czy też samotnie wychowujących dzieci.

2 Rozpoznanie zachowań i uwarunkowań zaburzających poprawne funkcjonowanie społeczne determinuje **potrzebę ich zmiany**, a co za tym idzie ich szczegółowe rozpoznanie. Służy temu między innymi analiza danych zastanych, czyli dokumentacji instytucji publicznych, czy organizacji pozarządowych, ale także badania społeczne prowadzone wśród różnych grup. Umożliwiają one rozpoznanie ukrytych problemów, ich przyczyn i skutków, ale także ich skalę i zasięg.

3 Kolejnym krokiem do zmiany jest przygotowanie i przeprowadzenie badań. Etap ten zawiera kilka elementów, wśród których wyróżnia się:

➔ WYBÓR OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

W Diagnozie Problemów Społecznych dla gminy Błonie analizie poddano:

ALKOHOLIZM, czyli spożywanie alkoholu w sposób, który wykracza poza powszechnie uznawane wzorce picia okazjonalnego, obyczajowego i towarzyskiego. Dodatkowo u osób pijących alkohol występują zauważalne zaburzenia prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego i fizycznego⁴.

NIKOTYNIZM, czyli silne uzależnienie od nikotyny i potrzeba sięgania po wyroby zawierające tą substancję, np. papierosy i e-papierosy.

NARKOMANIĘ, która obejmuje stałe lub okresowe zażywanie środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy, w celach pozamedycznych⁵.

PRZEMOC W RODZINIE to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, a także powoduje cierpienia i szkody⁶.

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA, która w szerokiej definicji oznacza każde nieprzypadkowe działanie godzące w godność osoby i wykraczające poza

ramy prawidłowego życia towarzyskiego. Zachowania przemocowe mogą przyjmować formę psychiczną, fizyczną, materialną, ale i relacyjną i elektroniczną⁷.

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ

ELEKTRONICZNYCH, czyli wykorzystywanie Internetu oraz innych urządzeń elektronicznych w celu animowania czasu wolnego, utrzymywania kontaktów społecznych, grania w gry, itp.

UPRAWIANIE HAZADRU, które obejmuje szereg zachowań ryzykownych w zakresie podejmowania aktywności hazardowej, czyli obstawiania gier losowych i granie w gry na pieniądze⁸.

➔ CEL BADANIA

Niniejsza Diagnoza Problemów Społecznych została przeprowadzona w celu rozpoznania aktualnej skali oraz określenia głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności gminy Błonie.

➔ METODOLOGIA BADAŃ

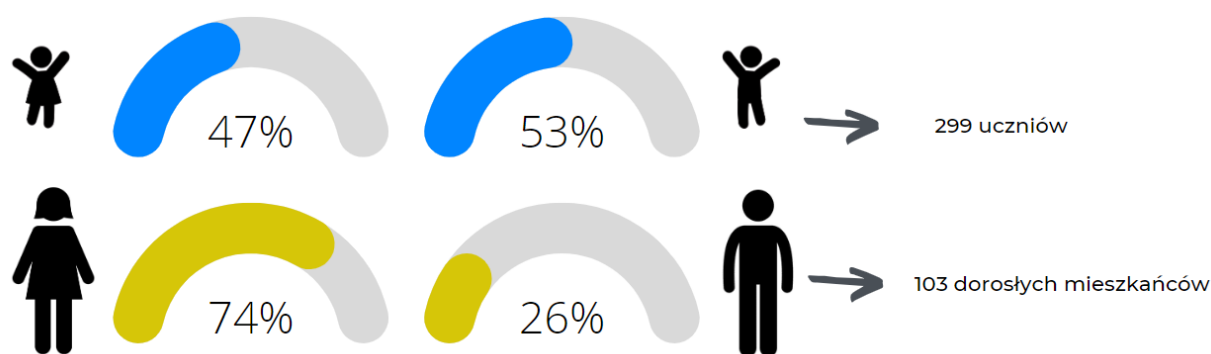
Jest to określony proces postępowania badawczego uwzględniający sposoby zbierania, opracowywania, analizy i interpretacji danych, który umożliwia uzyskanie odpowiedzi na kluczowe pytania badawcze⁹, czyli w przypadku niniejszej Diagnozy – o skalę i nasilenie problemów społecznych ujętych w badaniu.

W celu rozpoznania rzeczywistej skali problemów społecznych w gminie Błonie badaniem objęto przedstawicieli różnych grup lokalnej społeczności. Dywersyfikacja **próby badawczej** pozwoliła na rozróżnienie zakresu danych problemów z różnych perspektyw.

Poznanie opinii i doświadczeń uczestników badania możliwe było dzięki zastosowaniu **ilościowej metodologii badań**. W przypadku wszystkich grup badawczych zdecydowano na przeprowadzenie badania za pomocą techniki badawczej **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*), czyli ankiety umieszczonej na platformie internetowej dostępnej dla wszystkich osób posiadających link. Niniejsza technika pozwoliła na pełne zachowanie anonimowości respondentów.

Diagnoza Problemów Społecznych w gminie Błonie została opracowana w oparciu o odpowiedzi uczestników badania na pytania zawarte w **ustrukturyzowanym kwestionariuszu ankiety**, którego charakter pytań był zależny od specyfiki danej grupy.

Respondenci Diagnozy Problemów Społecznych:

4 Po zakończeniu badań społecznych następuje etap **opracowania Diagnozy Problemów Społecznych**, czyli ekspertyzy uwzględniającej wyniki i wnioski z przeprowadzonych badań oraz rekomendacje dotyczące działań umożliwiających ograniczenie skali zdiagnozowanych problemów¹⁰. Raport powinien zostać przekazany wszystkim podmiotom zaangażowanym w rozwiązywanie problemów społecznych

w lokalnej społeczności oraz podejmujących działalność w zakresie profilaktyki i prewencji zachowań niepożądanych.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości całkowitych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o 2 pp. od 100%.

5 Dzięki prawidłowej analizie i interpretacji wyników badania ankietowego podmioty odpowiedzialne za prowadzenie lokalnej polityki społecznej, w tym działalności profilaktycznej, mogą **określić główne problemy**, z którymi zmagają się mieszkańcy Gminy, **a także wskazać obszary priorytetowej interwencji**, czyli te problemy, które występują w największym nasileniu na terenie Gminy oraz przynoszą znaczące konsekwencje społeczne.

6 Dalszym krokiem zmiany społecznej jest **zaprojektowanie działań naprawczych** umożliwiających rozwiązanie niekorzystnej sytuacji lub problemu występującego w Gminie. Opracowane zadania pomocowe powinny zostać uwzględnione w gminnych programach, np. z zakresu uzależnień, przemocy i wsparcia rodzin oraz w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, co zapewnia możliwość ich systematycznego wdrażania i finansowania.

7 Sukcesywne wprowadzanie działań naprawczych ujętych w lokalnych dokumentach strategicznych należy poddawać systematycznemu **monitoringowi** oraz okresowej **ewaluacji**, które umożliwiają określenie zmian w zakresie skali i natężenia problemów społecznych w Gminie. Narzędziem skutecznej polityki społecznej jest również regularne powtarzanie Diagnozy Problemów Społecznych oraz porównywanie otrzymanych wyników na przestrzeni lat, co jednoznacznie wskazuje na panujący trend wśród lokalnej społeczności.

8 Na kanwie prowadzonych badań i ich wyników możliwe jest określenie kierunku zmian społecznych, czyli wskazania działań, za pomocą których zmniejszyła się skala danego problemu społecznego, a także ujawnienie nasilających się niekorzystnych zjawisk społecznych. W przypadku rozpoznania nowych problemów niezbędne jest również [wdrożenie kolejnych działań naprawczych](#) oraz poddanie ich ocenie po odpowiednim okresie od ich zainicjowania.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

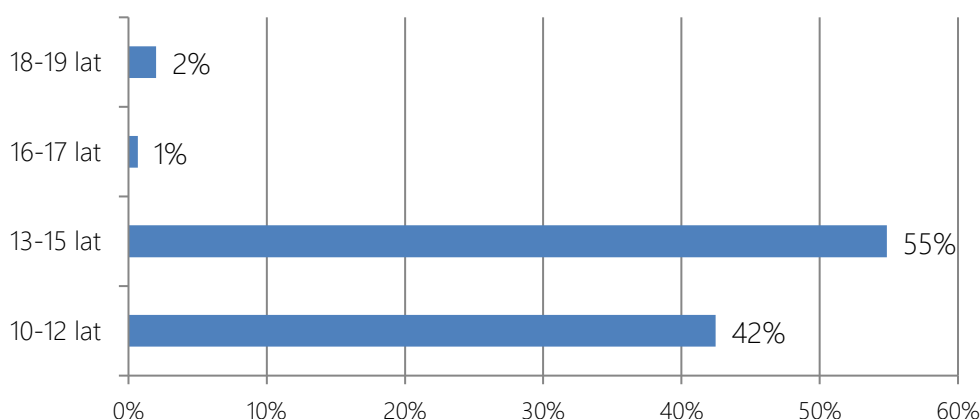
W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, w tym również zaburzeniami odżywiania, a także poznanie opinii młodych mieszkańców na temat realizowanych w szkole działań profilaktycznych.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Rysunek 1. Płeć: N=299¹

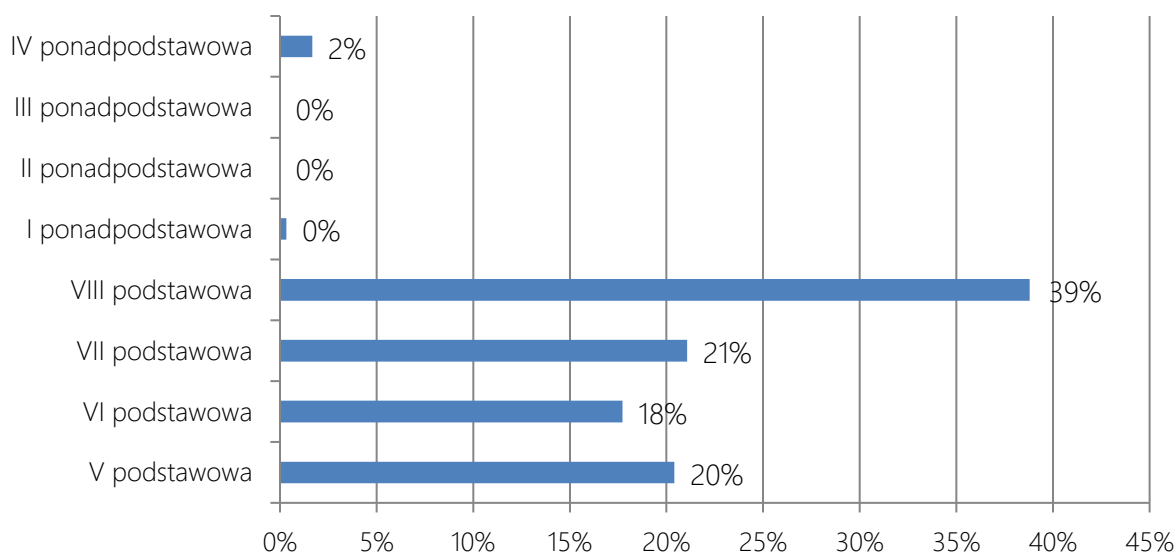

Wykres 1. Wiek: N=299

¹ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczebność zbiorowości próbnej, czyli liczbę osób upoważnionych do odpowiedzi na dane pytanie.

Wykres 2. Klasa: N=299

PROBLEM ALKOHOLOWY

Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=299

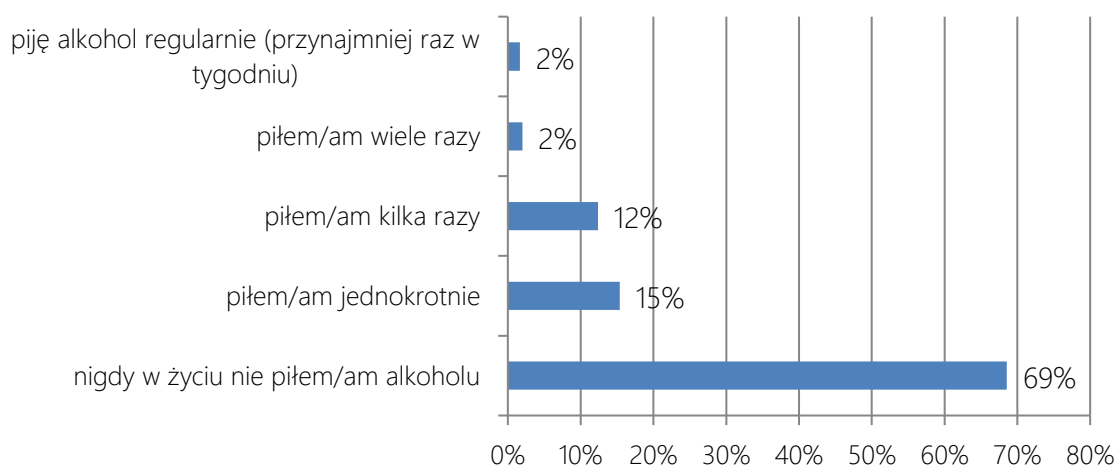

Tabela 1. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=94

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzice dali mi spróbować	43%	40
nie pamiętam	18%	17
ktoś mnie poczęstował	17%	16
dostałem/am od starszych kolegów	7%	6
podkraśćłem/am rodzicom	5%	5
kupiłem/am sobie sam/a	4%	4
inne	4%	4
poprosiłem/am kogoś o kupno	0%	0

Tabela 2. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=94

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	26%	24
10-13 lat	62%	57
14-15 lat	11%	10
16-18 lat	1%	1

Tabela 3. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=94

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	72%	67
1 – 2 razy	20%	19
3 – 4 razy	4%	4
5 – 7 razy	1%	1
więcej niż 7 razy	2%	2

PROBLEM NIKOTYNOWY

Wykres 4. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=299

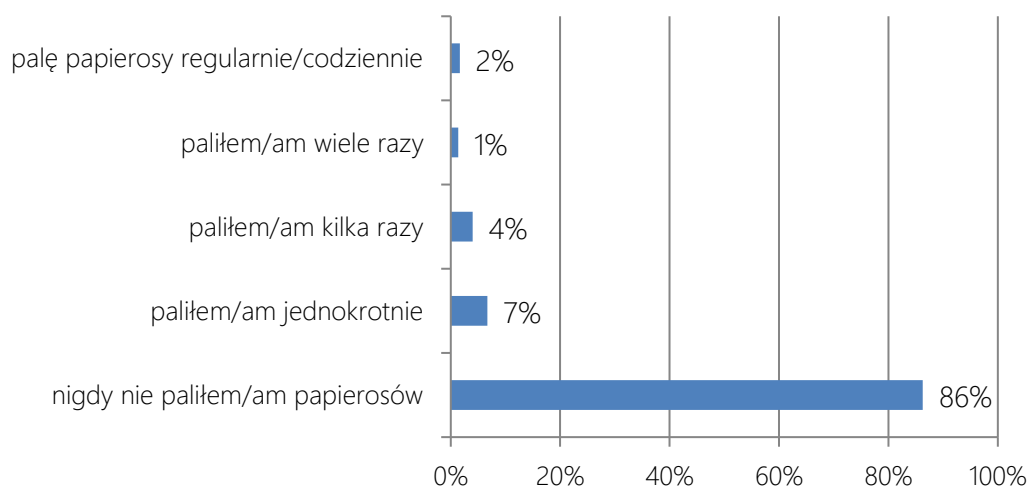

Tabela 4. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś papierosy? (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=46

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	13%	5
10-13 lat	68%	26
14-15 lat	16%	6
16-18 lat	3%	1

Tabela 5. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=46

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	80%	32
1 – 2 razy	3%	1
3 – 4 razy	5%	2
5 – 10 razy	5%	2
więcej niż 10 razy	8%	3

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=299

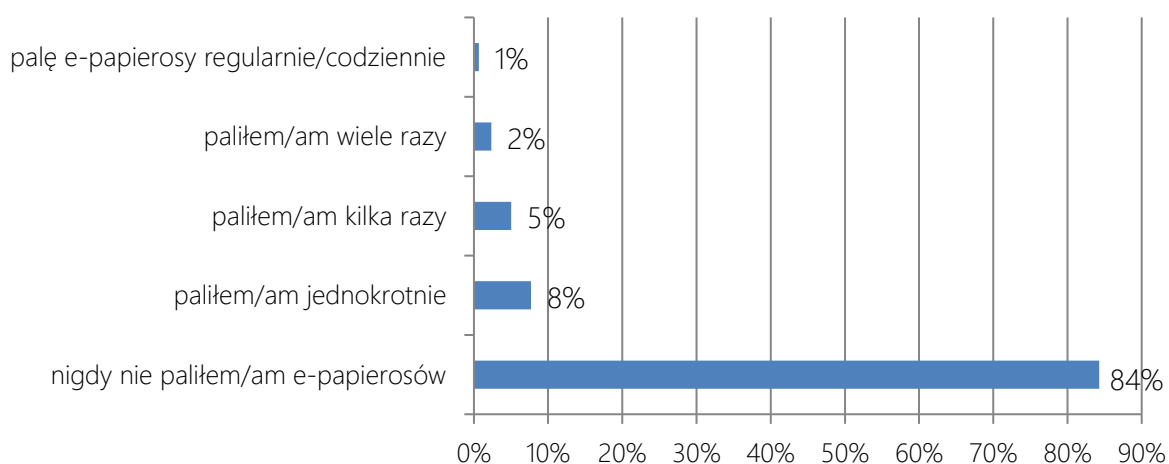

Tabela 6. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś e-papierosa? N=47

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	7%	3
10-13 lat	76%	34
14-15 lat	13%	6
16-18 lat	4%	2

Tabela 7. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=47

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	60%	28
1 – 2 razy	13%	6
3 – 4 razy	11%	5
5 – 10 razy	4%	2
więcej niż 10 razy	13%	6

PROBLEM NARKOTYKOWY

Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=299

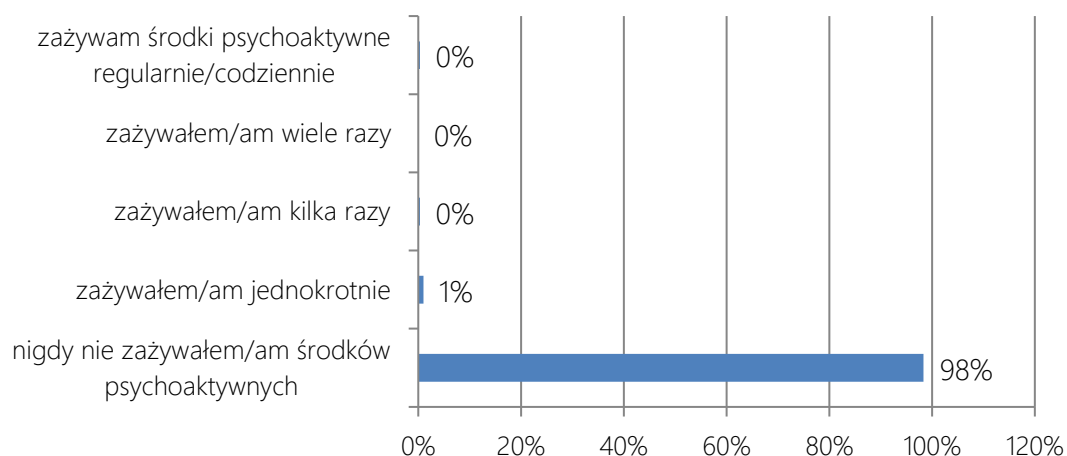

Tabela 8. W jakich okolicznościach zażyłeś/aś środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) po raz pierwszy? N=5

Odpowiedź	%	Liczba odp.
podczas spotkania ze znajomymi	80%	4
na wagarach	20%	1
podczas imprezy	0%	0
w czasie wycieczki szkolnej/kolonii itp.	0%	0
inne	0%	0

Tabela 9. Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia? N=5

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	20%	1
10-13 lat	20%	1
14-15 lat	60%	3
16-18 lat	0%	0

Tabela 10. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=5

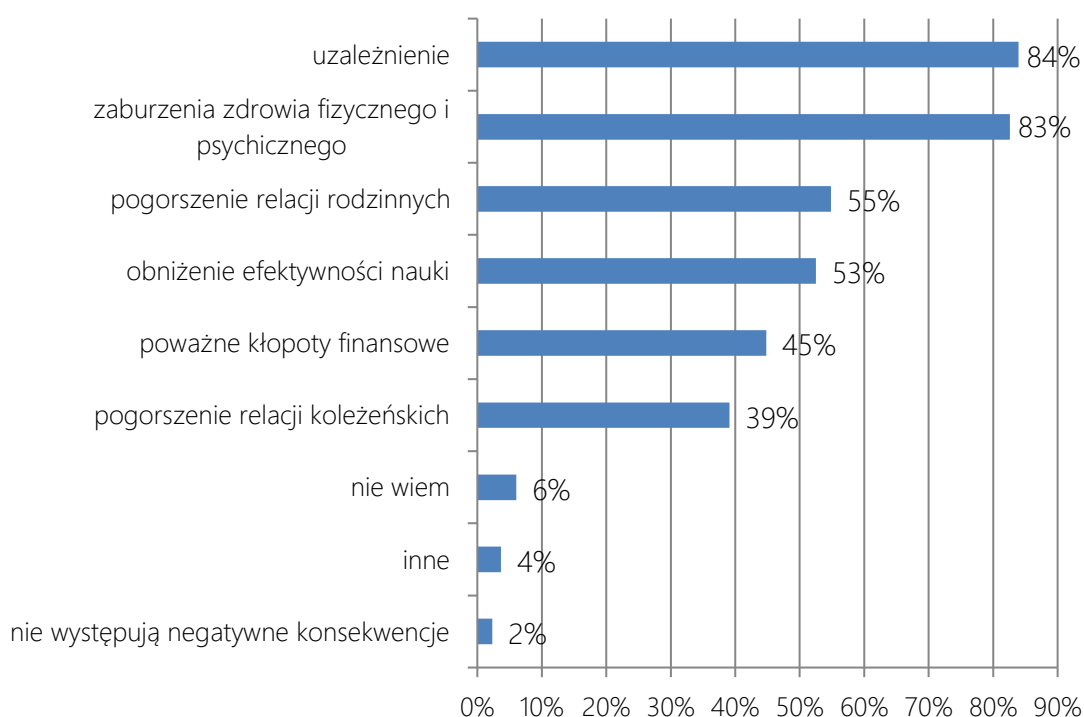
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	40%	2
1 – 2 razy	40%	2
3 – 4 razy	0%	0
5 – 10 razy	0%	0
więcej niż 10 razy	20%	1

Tabela 11. Jakie były to substancje? N=5

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana lub haszysz	80%	4
leki w celu odurzenia	20%	1
amfetamina	0%	0
ekstazy	0%	0
dopalacze	0%	0
LSD	0%	0
mefedron	0%	0
inne	0%	0

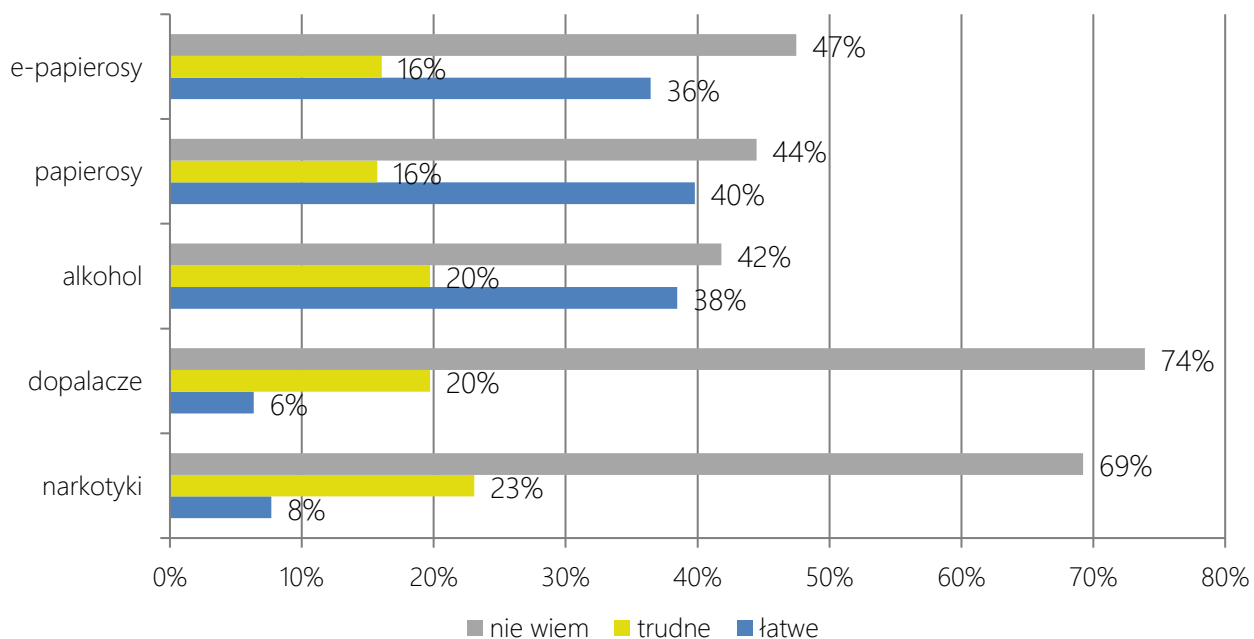
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 7. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z zażywaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów? N=299

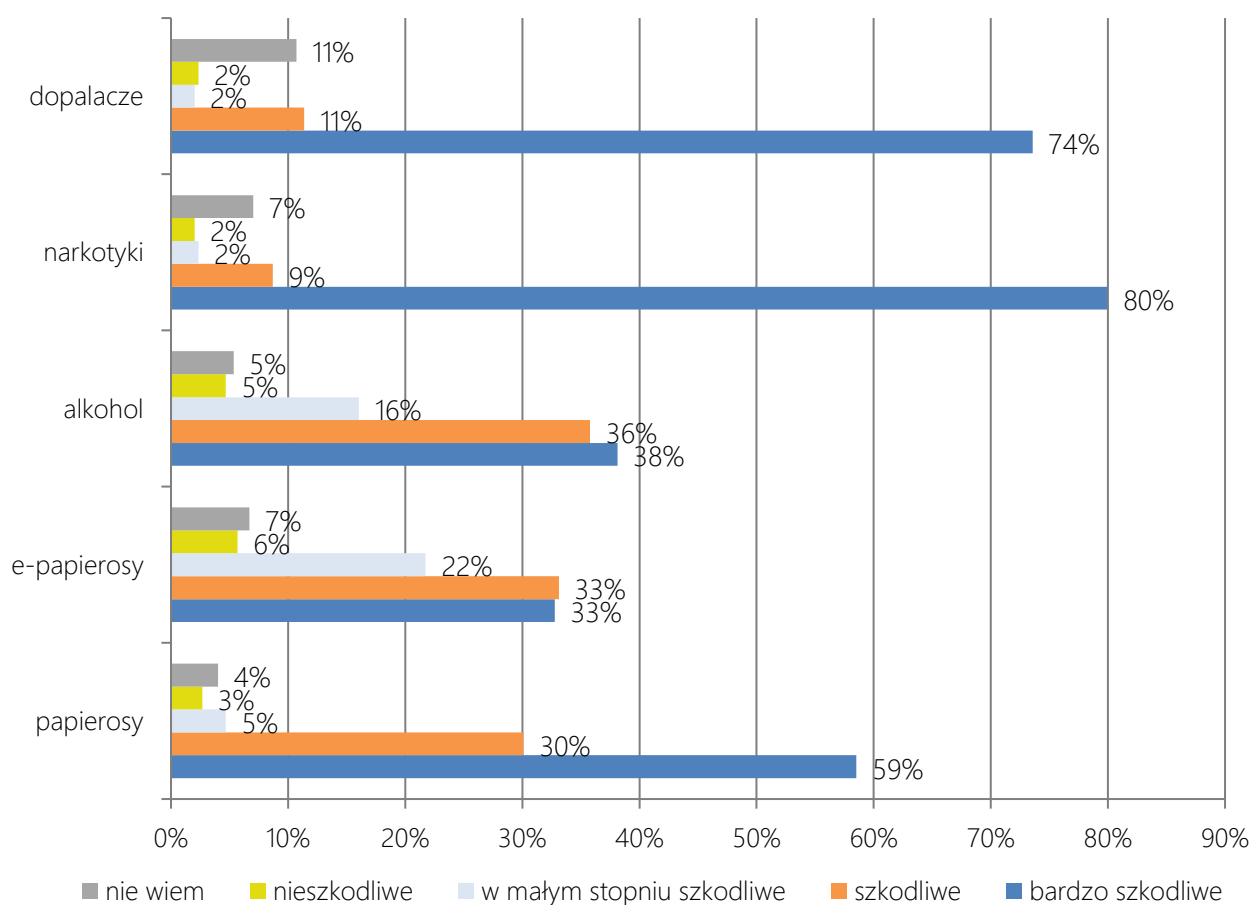

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=299

Wykres 9. Jak oceniasz szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=299

PROBLEM PRZEMOCY

Wykres 10. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=299

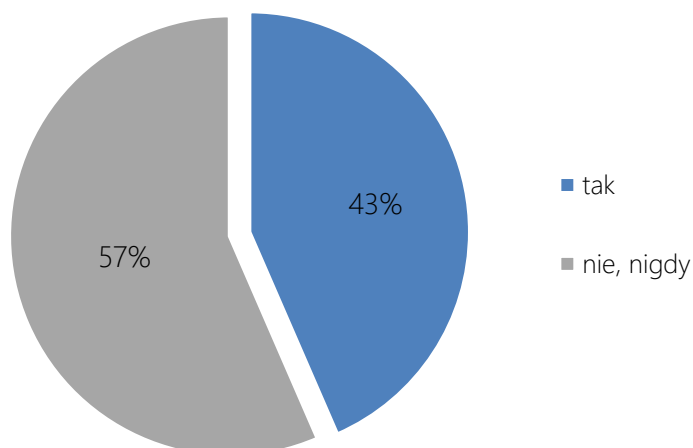

Tabela 12. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=130

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rówieśnicy	50%	60
rodzeństwo	35%	42
inne osoby	31%	37
tata	14%	17
mama	11%	13

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=130

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś cię przezywał, groził ci, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	54%	60
ktoś cię bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	59%	66
ktoś dotykał cię w miejsca, w które sobie tego nie życzyłeś/aś, ktoś mówił o twoim ciele w sposób który cię zawstydział itp.	15%	17
nie miałeś/aś zapewnionej opieki kiedy byłeś/aś chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałeś/aś problemy, dostawałeś/aś zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłeś/aś głodny/a itp.	8%	9

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 11. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=299

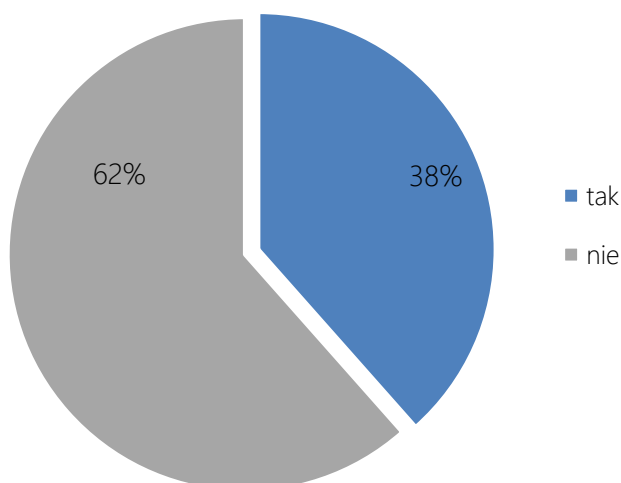

Tabela 14. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=115

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłeś/aś kogoś, kopąłeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś, spoliczkowałeś/aś itp.	63%	69
przeżywałeś/aś kogoś, groziłeś/aś komuś, upokarzałeś/aś kogoś, straszyłeś/aś, wyśmiewałeś/aś itp.	60%	65
dotykałeś/aś kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłeś/aś o czyimś ciele w sposób który go zawstydział itp.	3%	3

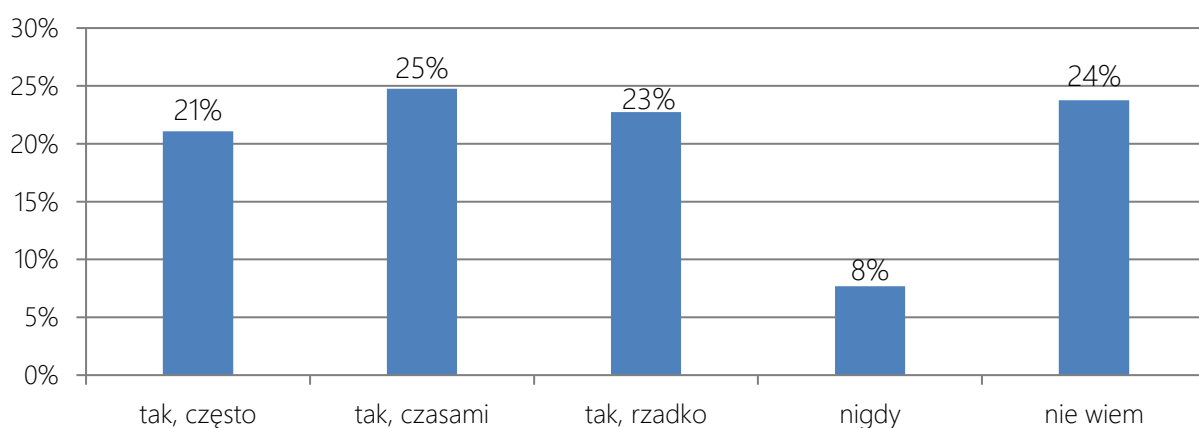
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Tabela 15. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=115

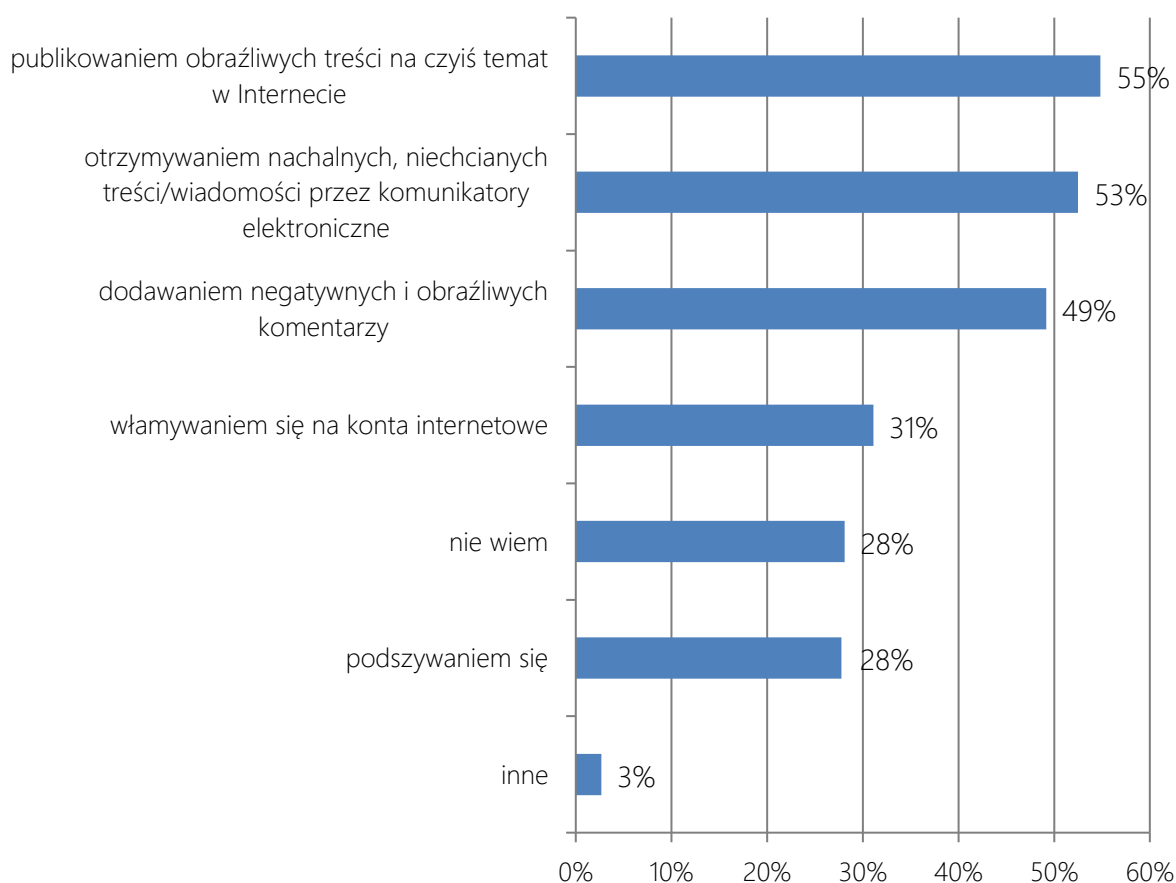
Odpowiedź	%	Liczba odp.
wobec rówieśników	56%	63
wobec rodzeństwa	35%	40
wobec innych osób	22%	25
wobec rodziców	6%	7

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 12. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=299

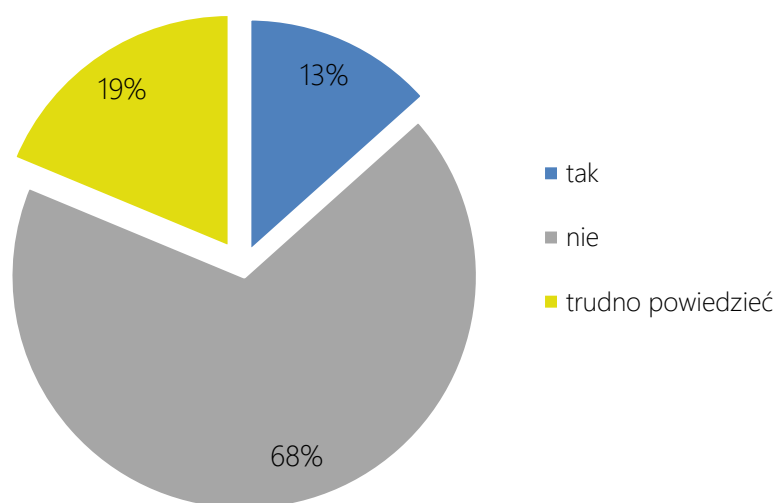

Wykres 13. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=299

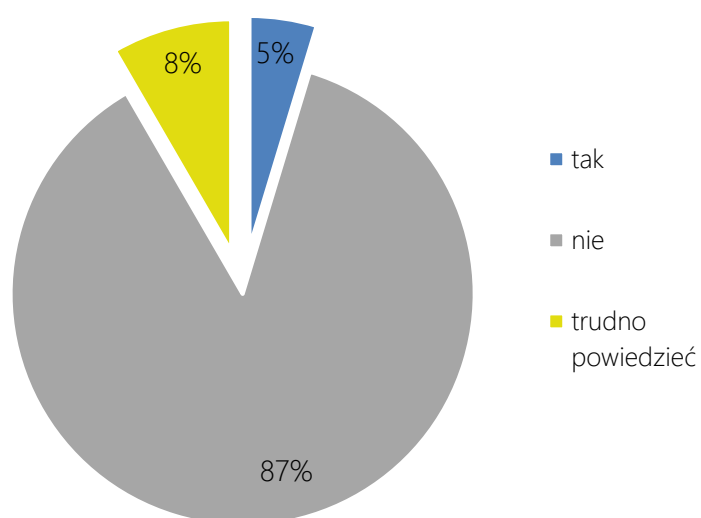

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Wykres 14. Czy doznałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=299

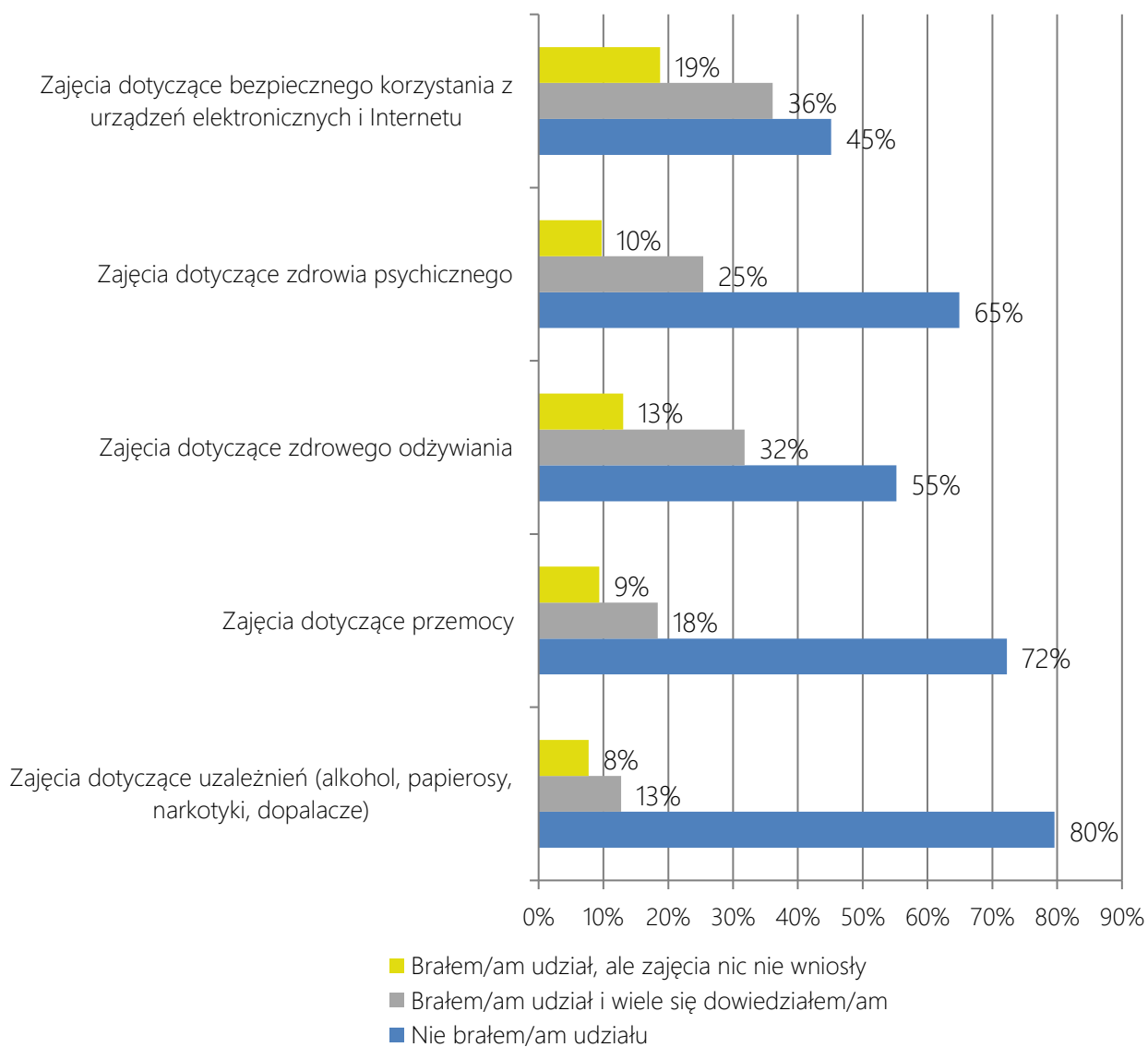

Wykres 15. Czy stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemocy w Internecie)? N=299

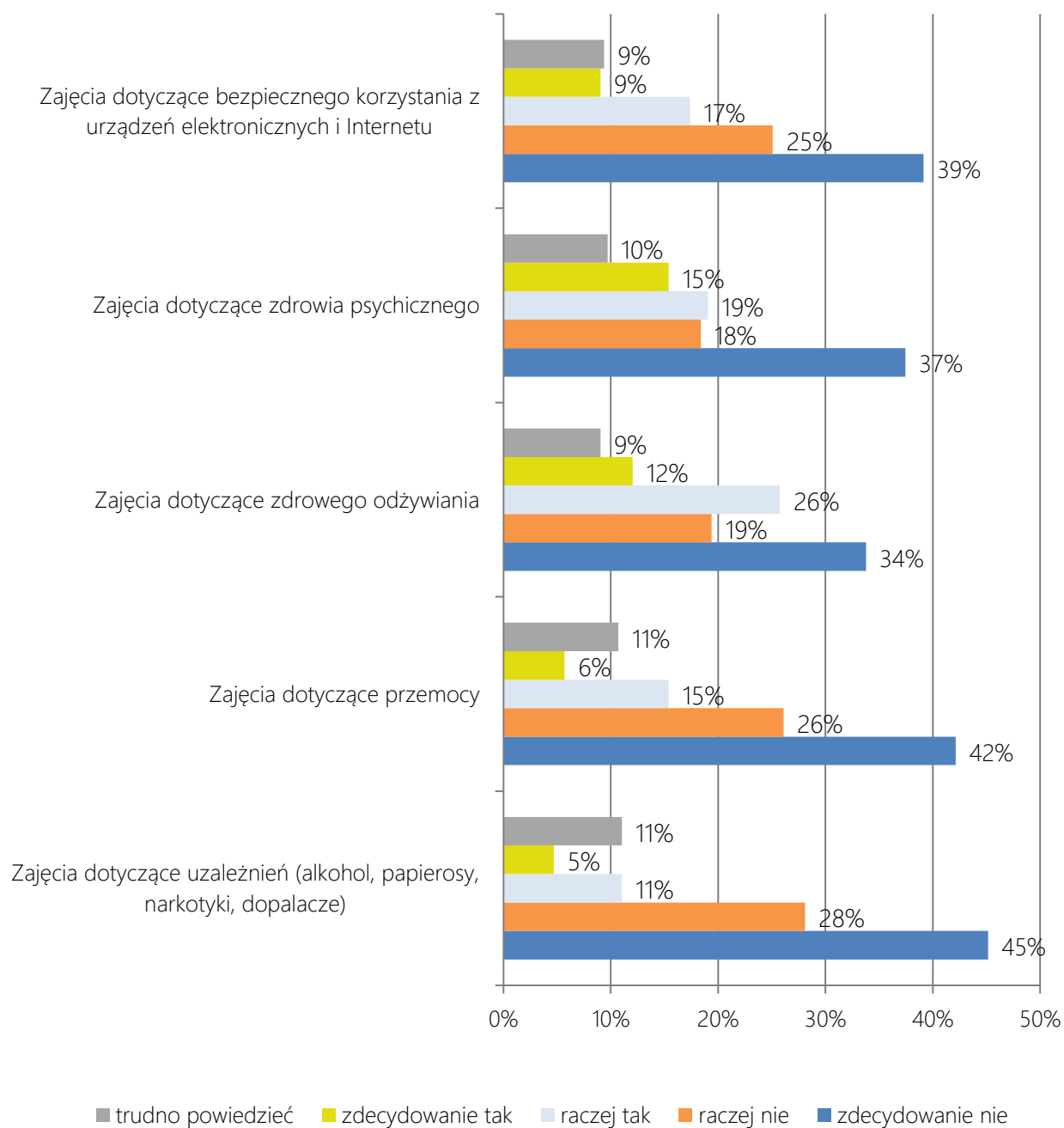

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Wykres 16. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w poniższych zajęciach profilaktycznych? Zaznacz na ile były one dla Ciebie przydatne. N=299

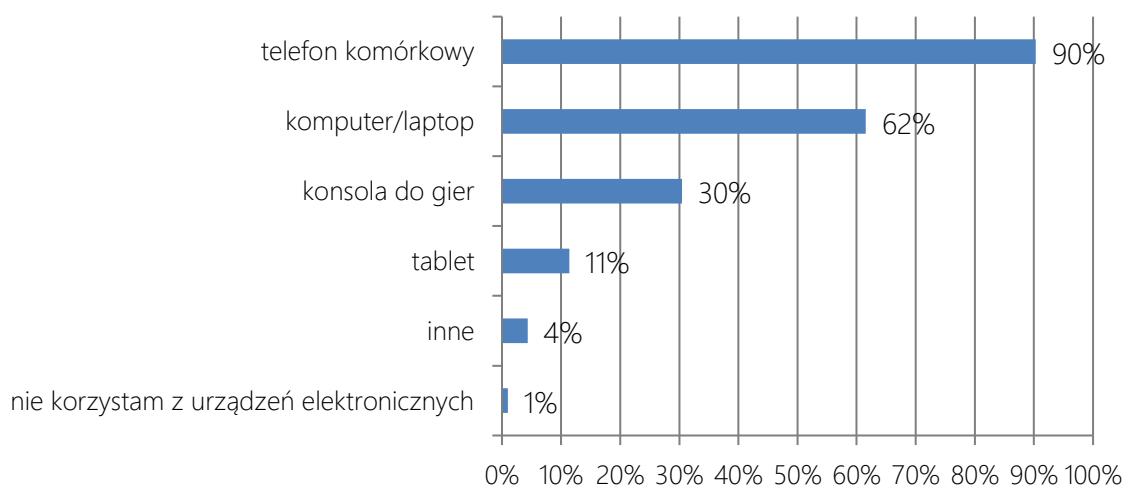

Wykres 17. Czy chciał/abyś brać udział w poniżej wymienionych zajęciach profilaktycznych? N=299

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Wykres 18. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=299

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Tabela 16. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych? N=296

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	9%	27
powyżej 1 godziny do 3 godzin	26%	77
powyżej 3 godzin do 5 godzin	29%	86
powyżej 5 godzin do 7 godzin	14%	42
powyżej 7 godzin	18%	52
nie korzystam z urządzeń elektronicznych codziennie	3%	10

Tabela 17. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z urządzeń elektronicznych? N=296

Odpowiedź	%	Liczba odp.
kontakt ze znajomymi	76%	226
słuchanie muzyki	74%	220
granie w gry	69%	205
oglądanie filmów/seriali	66%	196
z nudów	58%	172
korzystanie z portali społecznościowych (np. Facebook, Instagram, Snapchat, Tik Tok itp.)	56%	167
nauka	40%	119
poszukiwanie informacji/wiadomości	34%	101
poznawanie nowych osób	28%	83
robienie zakupów	23%	68
prowadzenie bloga lub własnej strony	4%	12
inne	3%	10

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Tabela 18. Czy doświadczyłeś/aś któryś z poniższych negatywnych konsekwencji związanych z korzystaniem z urządzeń elektronicznych? N=296

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie doświadczyłem/am takich konsekwencji	50%	147
problemy z zasypianiem	26%	76
zaniedbywanie obowiązków szkolnych/domowych	25%	74
pogorszenie stanu zdrowia (np. ból kręgosłupa, pogorszony wzrok)	21%	61
pogorszenie relacji rodzinnych	10%	30
pogorszenie relacji koleżeńskich	9%	25
inne	4%	12

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Tabela 19. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=296

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	9%	28
tak, często	5%	16
tak, czasami	24%	71
tak, jednokrotnie	11%	32
nie	50%	149

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

Wykres 19. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze? (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.) N=299

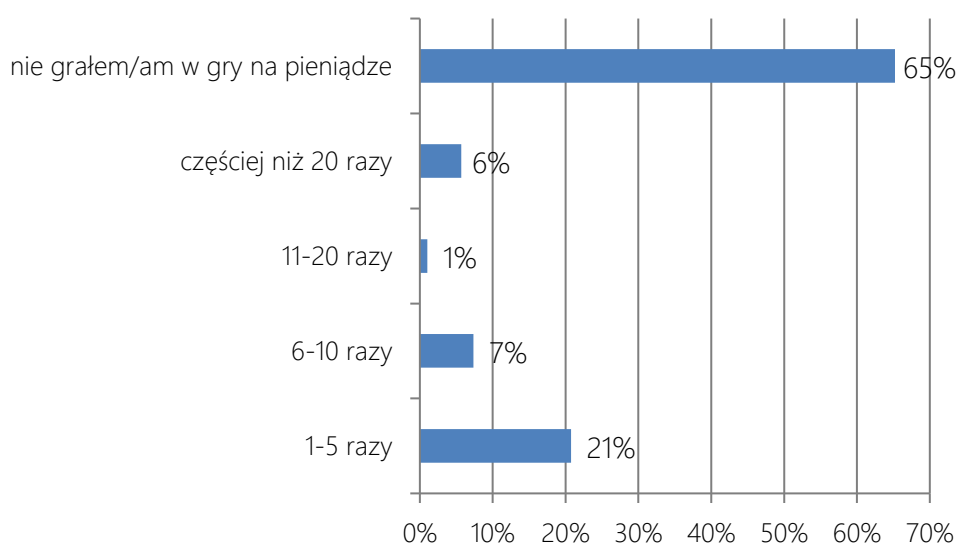

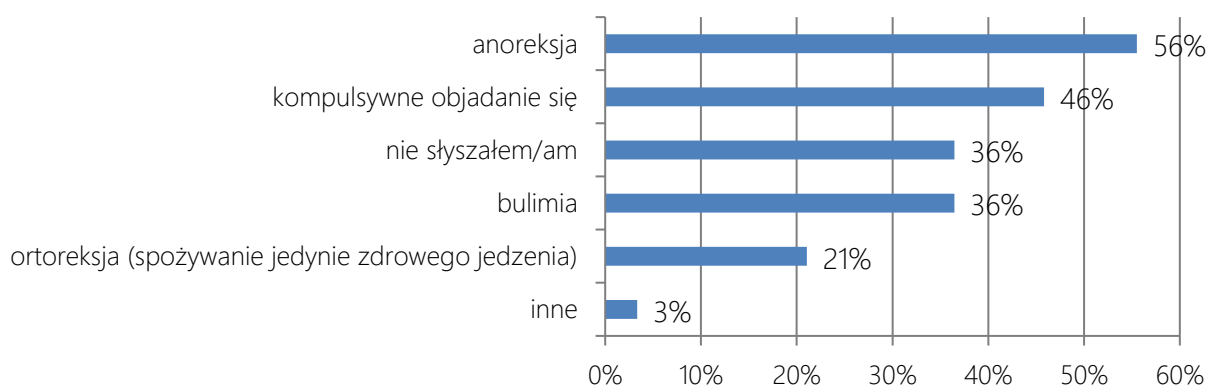
Tabela 20. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=104

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdrapki	63%	63
inne	24%	24
lotto	23%	23
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	19%	19
gry karciane, np. poker (w tym online)	12%	12
zakłady bukmacherskie	8%	8

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

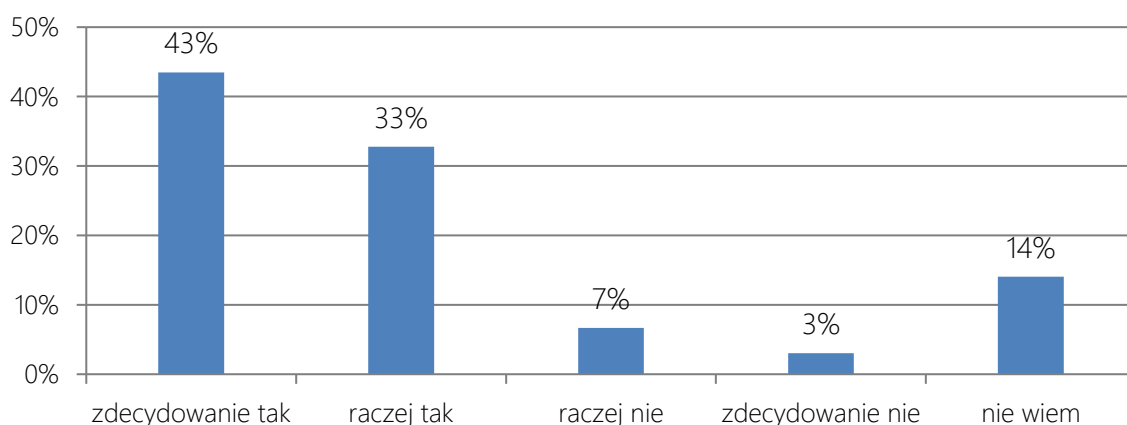
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE - ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Wykres 20. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=299

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 21. Czy według Ciebie, nieodpowiednia dieta ma wpływ na zdrowie i samopoczucie? N=299

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

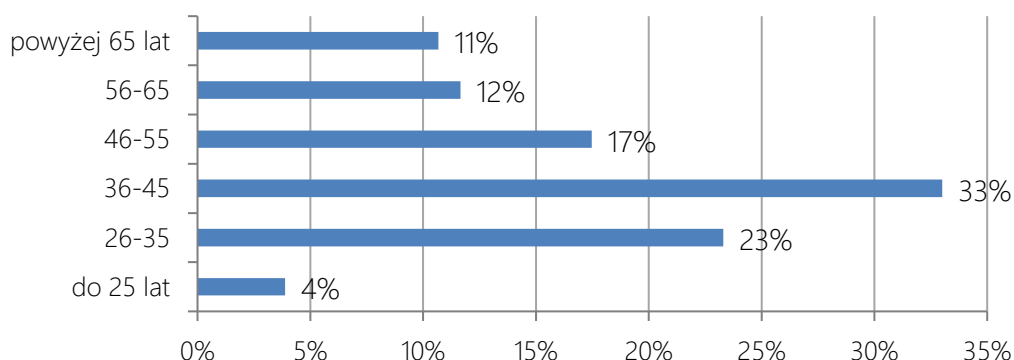
W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Błonie, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

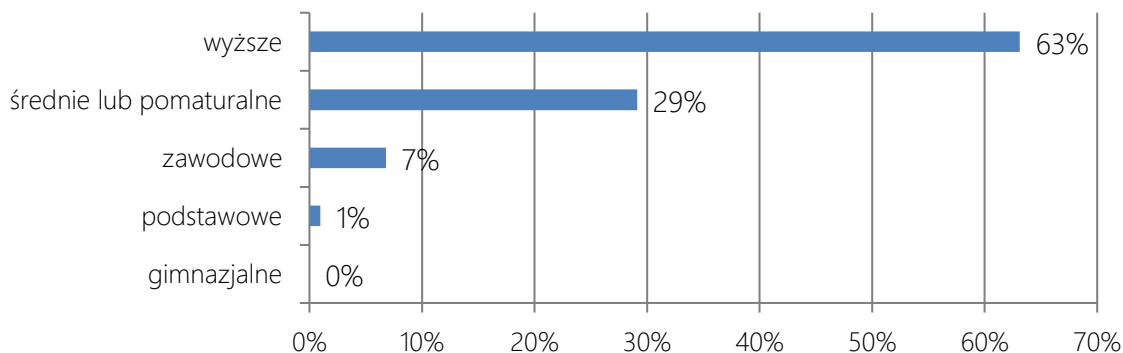
Rysunek 2. Płeć: N=103

Wykres 22. Wiek: N=103

Wykres 23. Wykształcenie: N=103

PROBLEM ALKOHOLOWY

Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=103

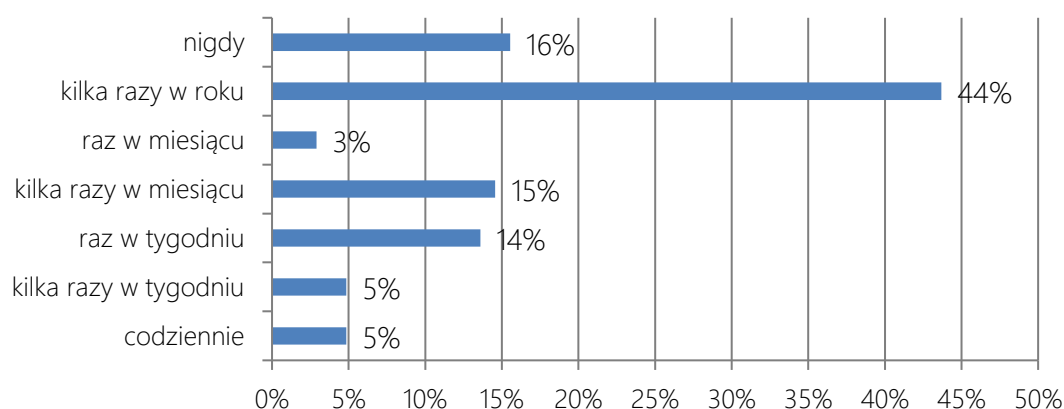

Tabela 21. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=87

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1-2	67%	52
3-4	23%	18
5-7	5%	4
8-10	4%	3
11 i więcej	1%	1

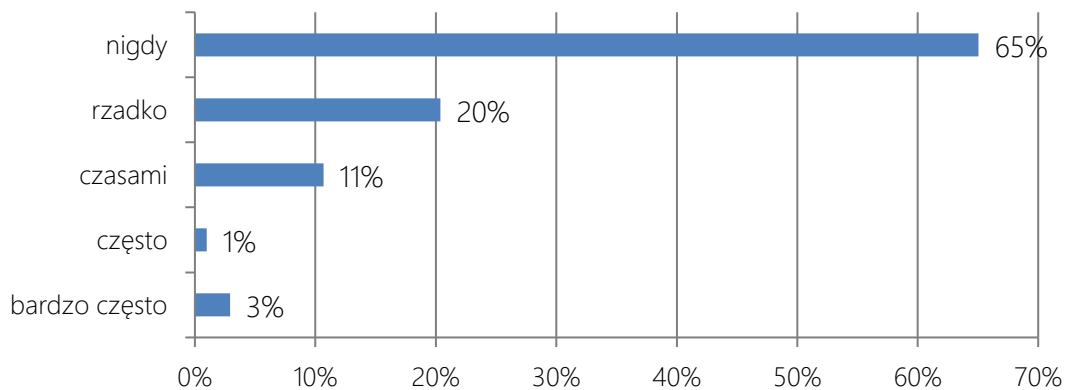
Tabela 22. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=87

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	93%	80
raz mi się to zdarzyło	0%	0
zdarza mi się to sporadycznie	1%	1
zdarza mi się to często	1%	1
nie pracuję	5%	4

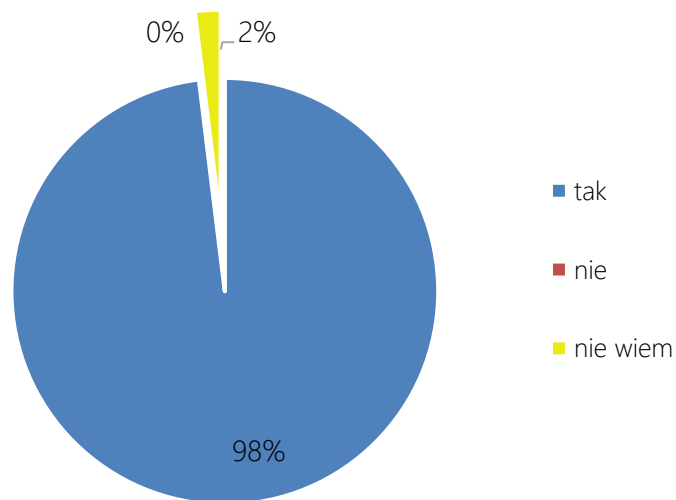
Tabela 23. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=87

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	92%	80
raz mi się to zdarzyło	2%	2
zdarza mi się to sporadycznie	0%	0
zdarza mi się to często	0%	0
nie posiadam prawa jazdy	6%	5

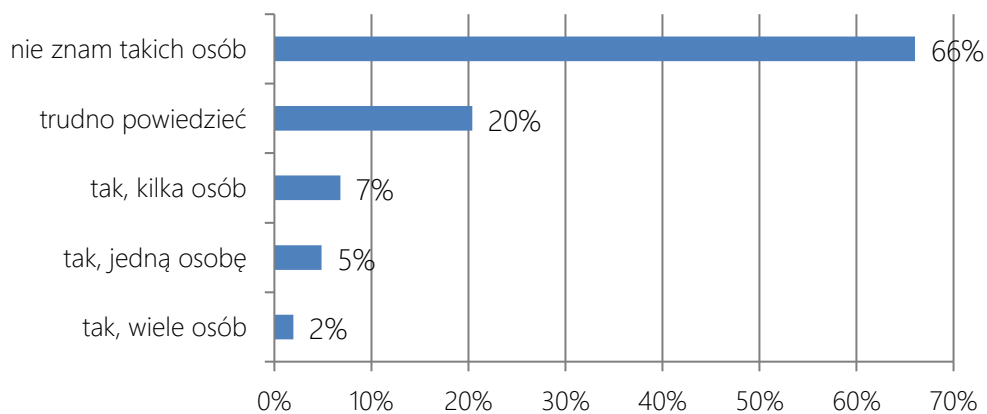
Wykres 25. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=103

Wykres 26. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=103

Wykres 27. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kobiety w ciąży spożywające alkohol? N=103

PROBLEM NIKOTYNOWY

Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=103

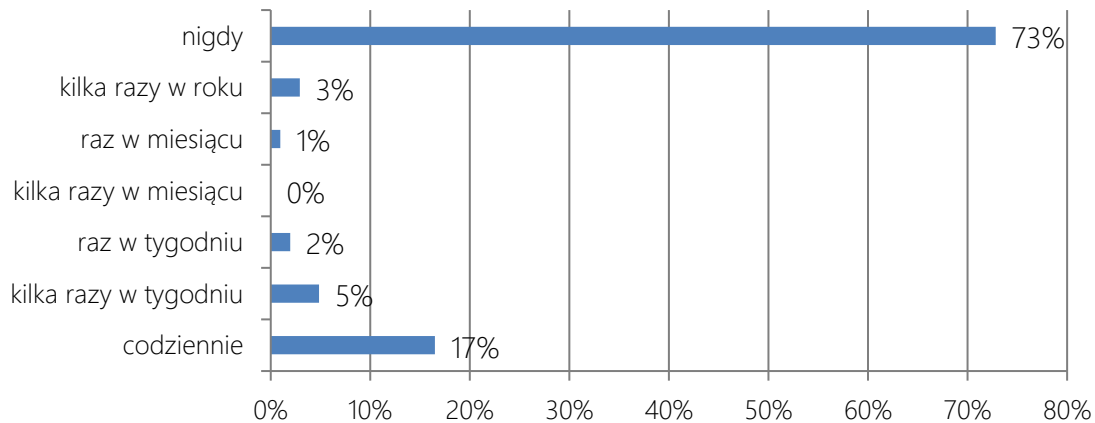

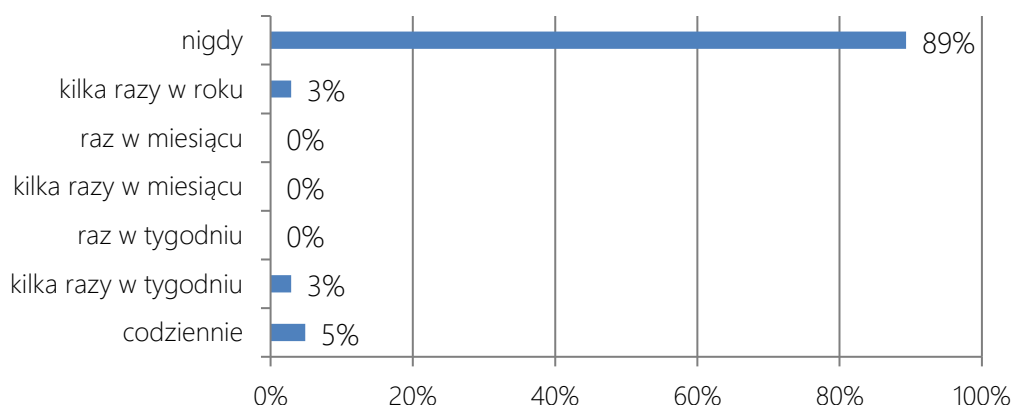
Tabela 24. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=28

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie palę codziennie	18%	5
nie wiem, nie liczę	4%	1
poniżej 5 sztuk	21%	6
6-15 sztuk	36%	10
16-25 sztuk	21%	6
więcej niż 25 sztuk	0%	0

Tabela 25. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=28

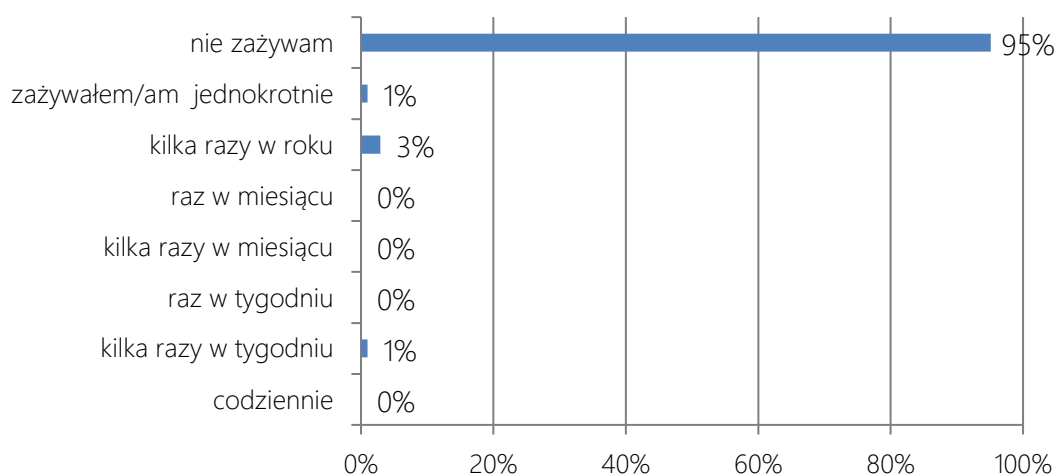
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy nie próbowałem/am	32%	9
nie próbowałem/am, bo palę okazjonalnie	21%	6
nie, ale zamierzam spróbować	7%	2
tak, raz, ale nie udało mi się	14%	4
tak, wiele razy, ale nie udało mi się	25%	7

Wykres 29. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=103

PROBLEM NARKOTYKOWY

Wykres 30. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=103

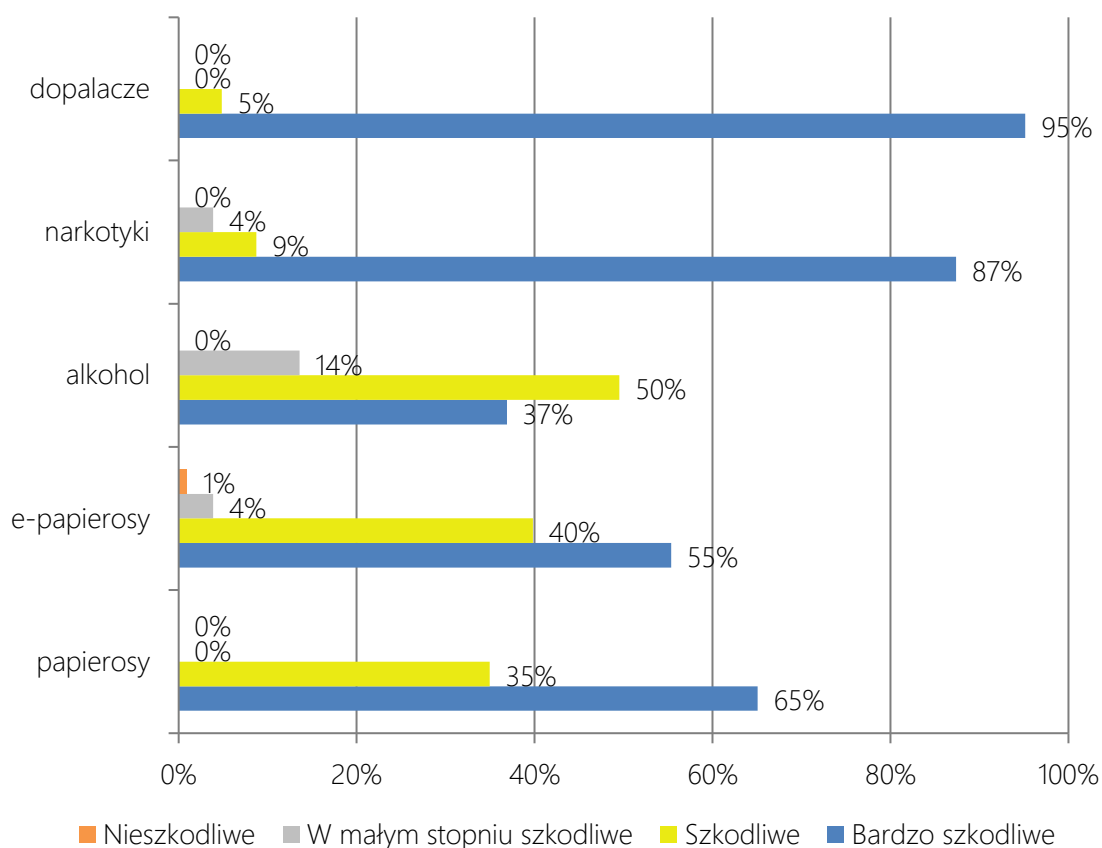

Wykres 31. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? N=5

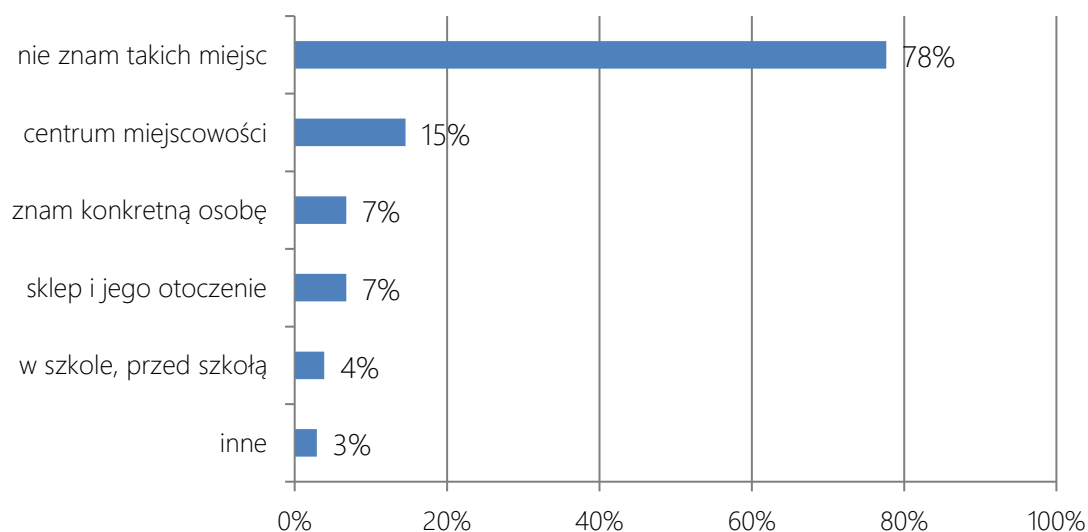
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	80%	4
ekstazy	20%	1
środki nasenne	20%	1
amfetamina	0%	0
LSD	0%	0
dopalacze	0%	0
leki w celu odurzania się	0%	0
inne	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 32. Jak ocenia Pan/i szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=103

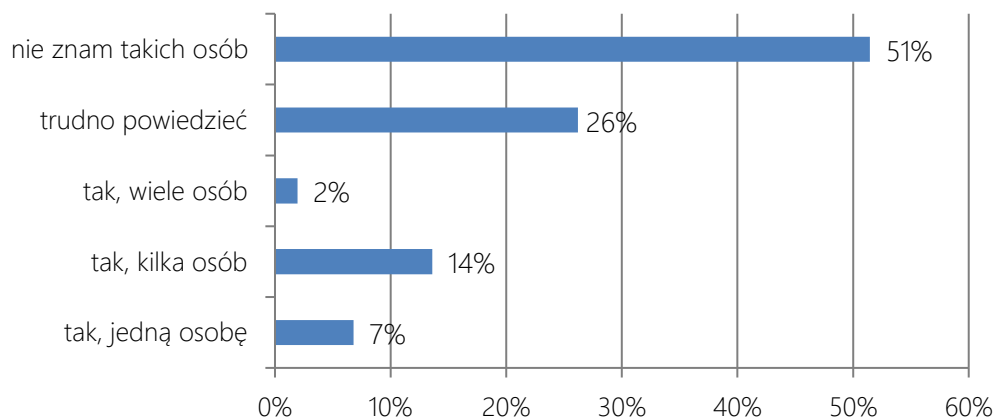
Wykres 33. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=103

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PROBLEM PRZEMOCY

Wykres 34. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=103

Wykres 35. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=103

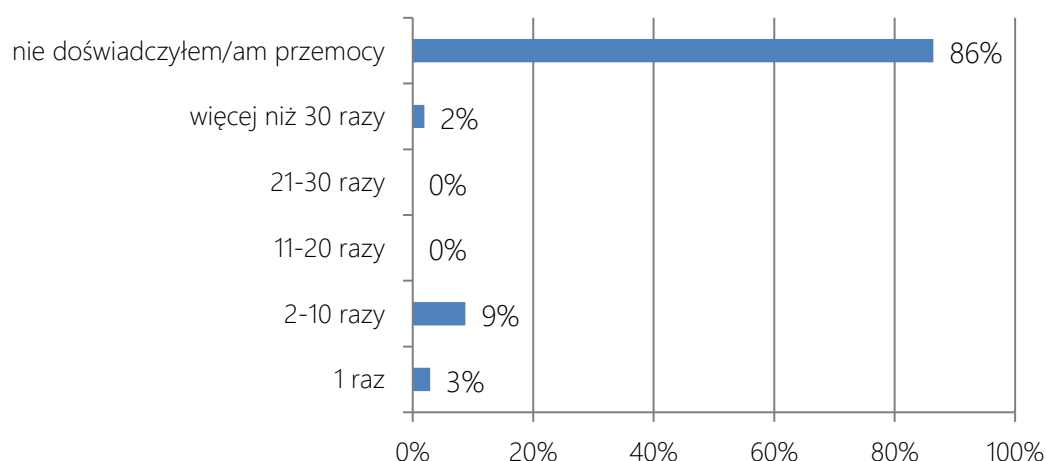

Tabela 26. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	57%	8
przemoc fizyczna	29%	4
mobbing	29%	4
zaniedbanie	21%	3
przemoc ekonomiczna	14%	2
nie wiem	7%	1
przemoc seksualna	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Tabela 27. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	36%	5
nieznajomy/a	29%	4
pracodawca	21%	3
kolega/koleżanka z pracy	14%	2
mąż/żona	7%	1
inne osoby: ojczym	7%	1
mama	0%	0
tata	0%	0
rodzeństwo	0%	0
dziadkowie	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 36. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=103

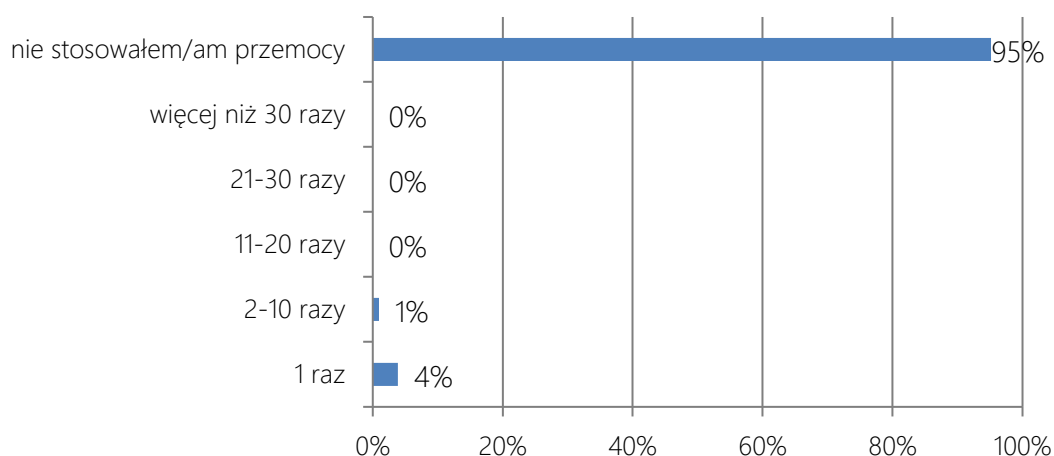
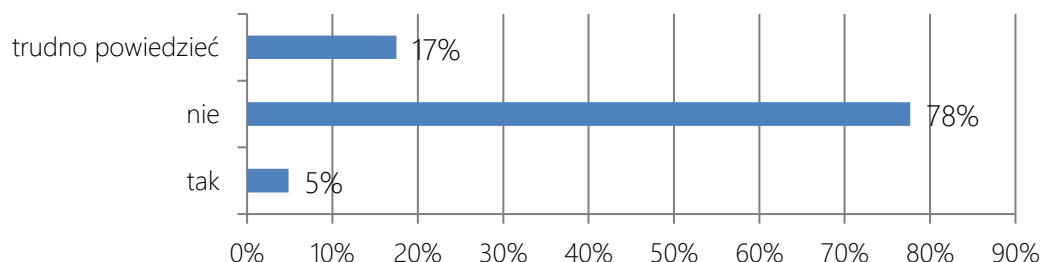

Tabela 28. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=5

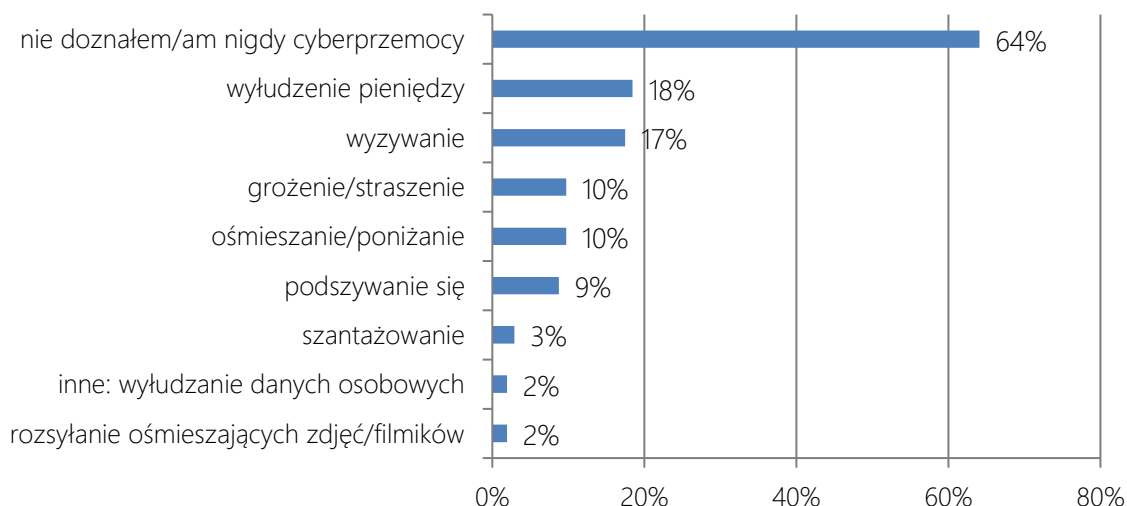
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nieznajomy/a	40%	2
rodzeństwo	20%	1
partner/partnerka	20%	1
mąż/żona	20%	1
rodzice	0%	0
dziadkowie	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0
inne	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 37. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=103

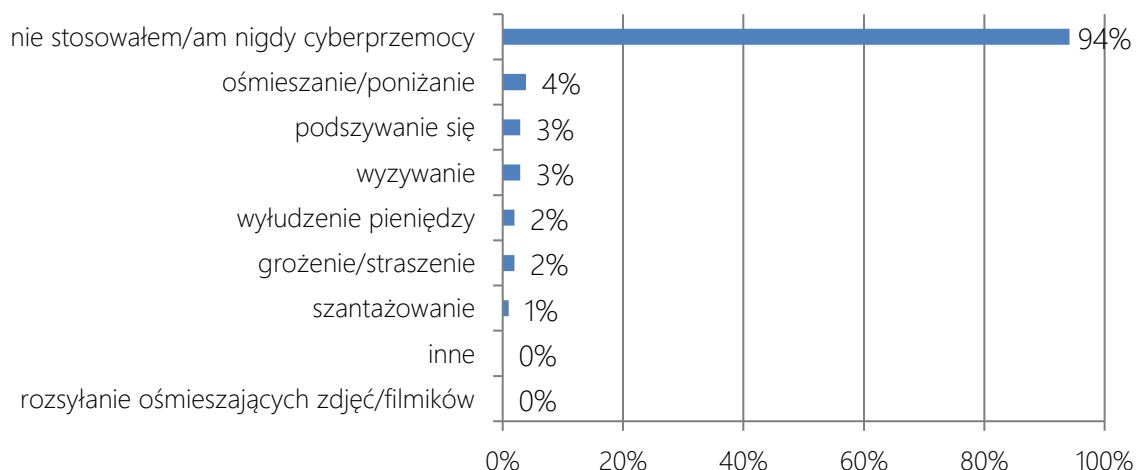

Wykres 38. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, któreś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=103

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 39. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=103

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Wykres 40. Jak często korzysta Pan/i z poniższych urządzeń elektronicznych i Internetu (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier)? N=103

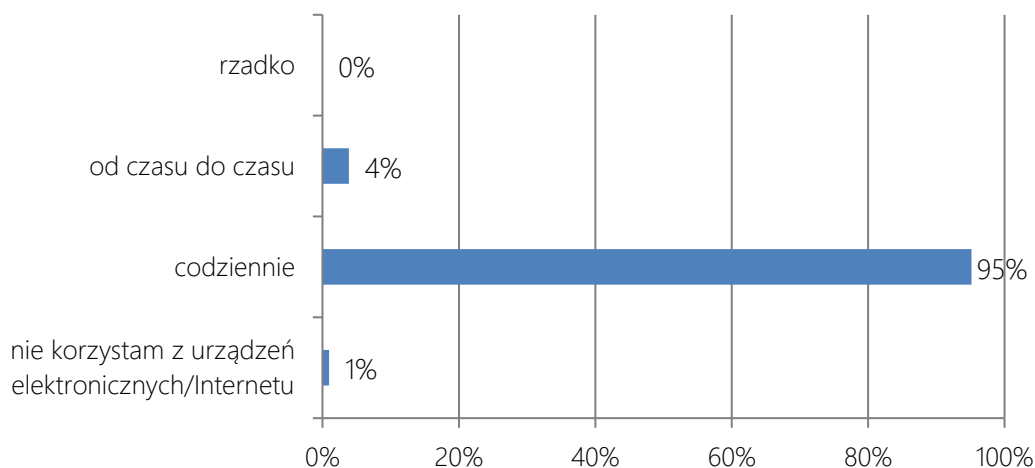

Tabela 29. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=102

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	27%	27
powyżej godziny do 3 godzin	51%	52
powyżej 3 godzin do 5 godzin	7%	7
powyżej 5 godzin do 7 godzin	6%	6
powyżej 7 godzin	9%	9

Tabela 30. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=102

Odpowiedź	%	Liczba odp.
bardzo często	15%	15
często	24%	24
czasami	34%	35
rzadko	21%	21
nigdy	7%	7

Wykres 41. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=103

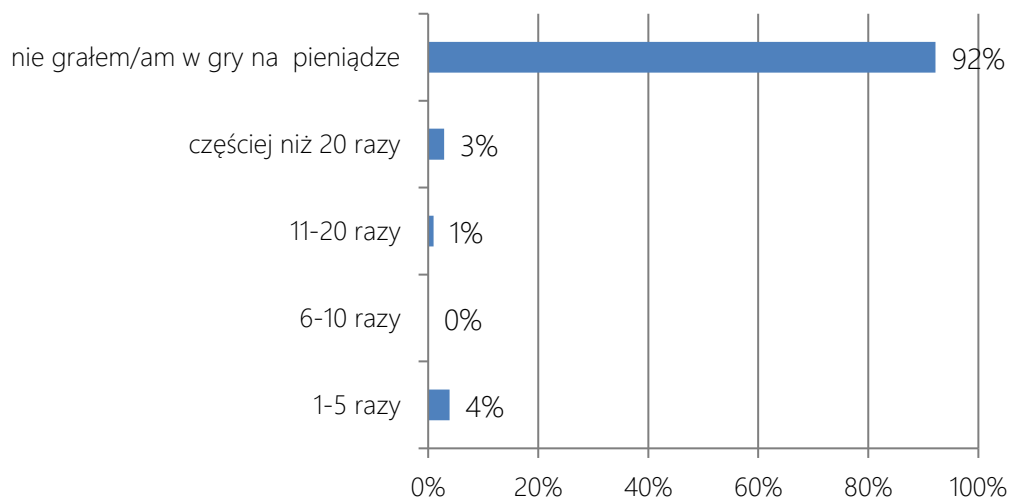

Tabela 31. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznaczają Pan/i na gry na pieniądze? N=8

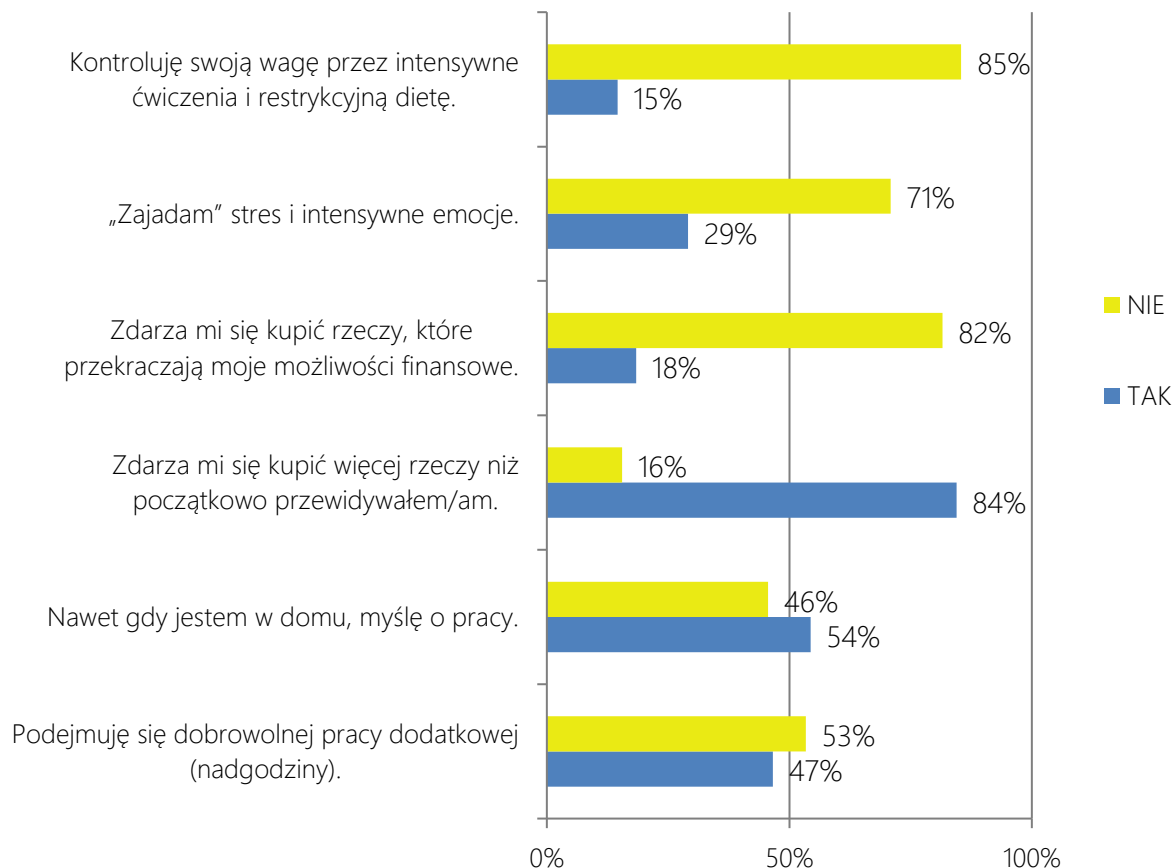
Odpowiedź	%	Liczba odp.
1-5 zł	29%	2
6-20 zł	43%	3
21-50 zł	0%	0
51-100 zł	29%	2
powyżej 100 zł	0%	0

Tabela 32. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=8

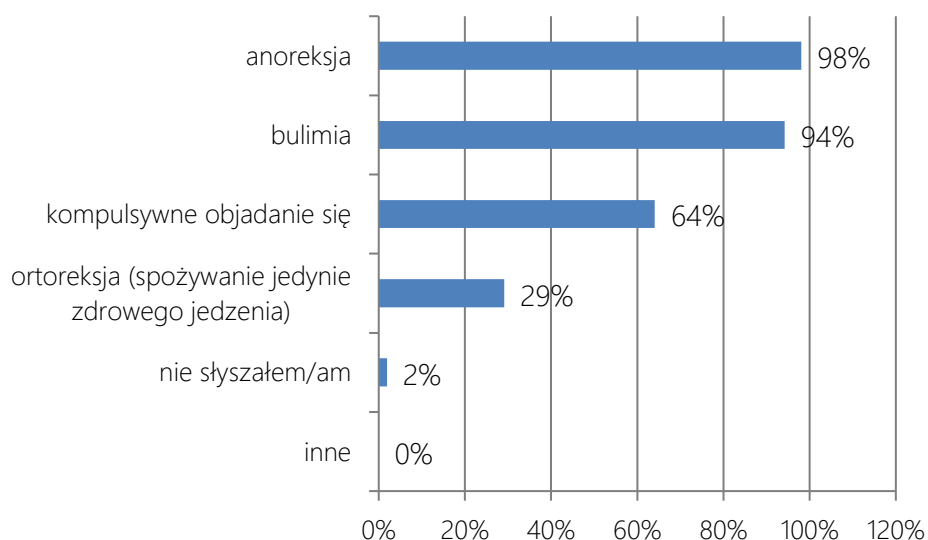
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	0%	0
nie	88%	7
nie wiem	0%	0
nie przewiduje określonej kwoty	13%	1

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

Wykres 42. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń zaznaczając X w odpowiednim miejscu. N=103

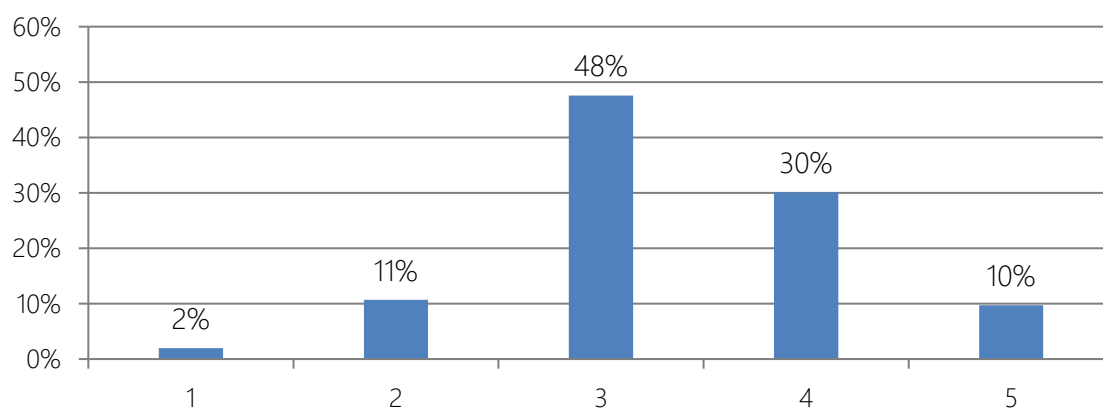

Wykres 43. Czy słyszał/a Pan/i o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=103

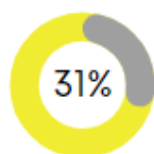
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wykres 44. Jak ocenia Pan/i swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania? Zaznacz swoją odpowiedź na skali od 1 do 5, gdzie numery oznaczają kolejno: 1 – nie mam wiedzy, 2 – moja wiedza jest mała, 3 – średnia, 4 – duża, 5 – bardzo duża. N=103

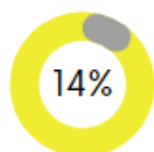
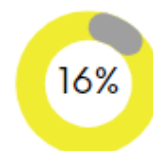
WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

Uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów oraz substancji psychoaktywnych

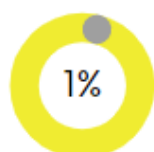
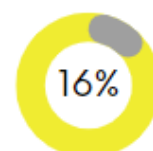
Uczestników badania jest po inicjacji alkoholowej.

Uczniów piło alkohol więcej niż jednokrotnie.

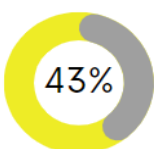
Dzieci paliło kiedykolwiek w życiu papierosy,
a więcej niż 10 razy w ciągu ostatnich 30 dni - 1%.

Uczniów sięgnęło po e-papierosy kiedykolwiek w życiu,
a więcej niż 10 razy w ciągu ostatnich 30 dni - 2%.

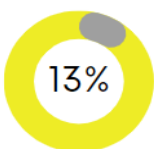
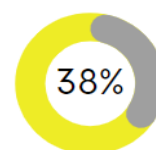
Uczniów sięgnęło kiedykolwiek po środki psychoaktywne.

Przemoc i cyberprzemoc

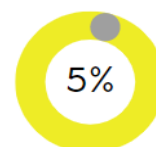
Dzieci doświadczyło przemocy, w tym ze strony rodziców - 10%.

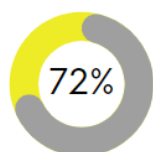
Uczniów zastosowało przemoc wobec innych osób.

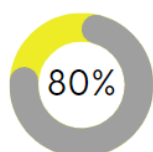
Ankietowanych doświadczyło problemu cyberprzemocy.

Uczniów przyznało się do stosowania cyberprzemocy wobec innych osób.

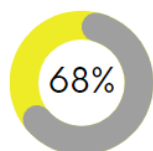

Uczniów nie brało udziału w zajęciach profilaktycznych na temat przemocy.

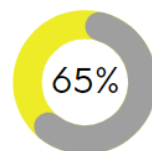

Badanych nie uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych z zakresu uzależnień.

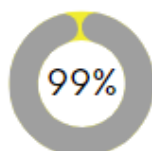
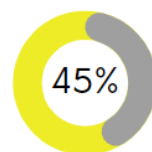

Respondentów stwierdziło, że nie chciałoby wziąć udziału w zajęciach na temat przemocy.

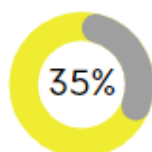
Dzieci zdecydowanie nie chciałoby uczestniczyć w zajęciach dotyczących problemu uzależnień.

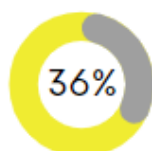
Uczniów nie brało udziału w zajęciach profilaktycznych na temat zdrowia psychicznego.

Uczniów korzysta z urządzeń elektronicznych.

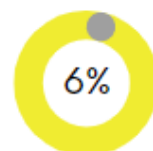
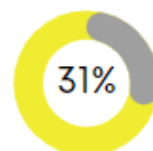
Uczniów grało w gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Uczniów nigdy nie słyszało o zaburzeniach odżywiania.

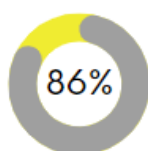
Badanych spędza na korzystaniu z urządzeń elektronicznych znaczne ilości czasu, tj. powyżej 5 godzin w ciągu dnia.

Respondentów w ostatnich 12 miesięcy podjęło się zachowań hazardowych więcej niż 20 razy.

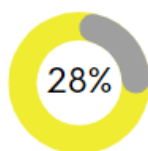
WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

Uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów oraz substancji psychoaktywnych

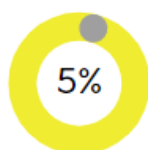
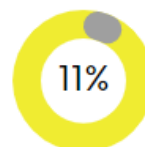
Odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol.

Odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol z dużą częstotliwością (codziennie lub kilka razy w tygodniu).

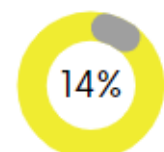
Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy palili papierosy.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy palili e-papierosy.

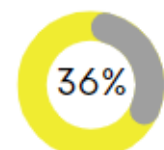
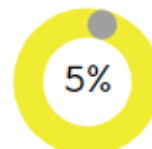
Odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących sięgnięcie kiedykolwiek po substancje psychoaktywne.

Przemoc i cyberprzemoc

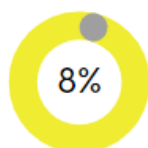
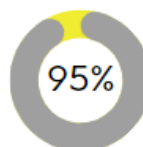
Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy doświadczali przemocy w okresie 12 miesięcy.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy stosowali przemoc w okresie 12 miesięcy.

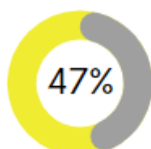
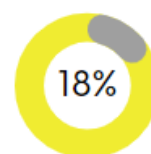
Odsetek ankietowanych, którzy doznali cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie).

Odsetek dorosłych mieszkańców korzystających
z urządzeń elektronicznych codziennie.

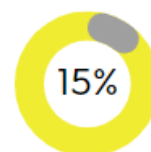
Odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących granie lub
obstawianie gier na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Odsetek badanych mieszkańców, którym zdarza się
kupować rzeczy, które przekraczają ich możliwości
finansowe.

Odsetek mieszkańców, którzy podejmują się dobrowolnej pracy
dodatkowej (nadgodziny).

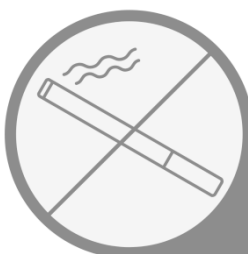
Odsetek respondentów, którzy kontrolują swoją wagę
przez intensywne ćwiczenia i restrekcyjną dietę.

REKOMENDACJE

- **Ograniczanie dostępności** napojów alkoholowych na terenie Gminy, zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży (redukowanie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych i maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, regularne kontrole punktów przez członków GKRPA);
 - włączanie się w lokalne oraz ponadlokalne **kampanie profilaktyczne**, a także tworzenie autorskich akcji;
 - realizowanie **programów profilaktycznych**, ze szczególnym uwzględnieniem programów o udowodnionej skuteczności, rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
 - rozwój i stałe zwiększanie dostępności do **poradnictwa, terapii i rehabilitacji społeczno-zawodowej** osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu, osób współuzależnionych oraz osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików (DDA);
 - podnoszenie **kompetencji** osób i instytucji działających w obszarze uzależnienia od alkoholu, poprzez organizowanie szkoleń i kursów;
 - prowadzenie **działalności edukacyjnej i szkoleniowej** dla sprzedawców z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.
-

- Promowanie wśród społeczności lokalnej **zdrawego trybu życia**, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;
 - **ograniczenie dostępności** do papierosów dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy;
 - rozpowszechnianie **materiałów profilaktycznych**, dotyczących szkodliwości nikotyny;
 - wdrażanie do placówek ochrony zdrowia **Programów Profilaktyki Chorób Odytoniowych**, skierowanych do osób mających więcej niż 18 lat i palących papierosy lub inne wyroby tytoniowe, będących w średnim wieku (między 40 a 65 lat);
 - zachęcanie placówek oświatowych do wprowadzania **szkolnych programów zapobiegania palenia tytoniu** oraz wzmocnienie egzekwowania zakazu palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych na terenie szkół oraz w ich pobliżu.
-

- **Wyeliminowanie dystrybucji** nielegalnych substancji na terenie Gminy, poprzez zwiększenie działań Policji i innych służb w zakresie przeciwdziałania handlu narkotykami;
 - przeprowadzanie **szkoleń/warsztatów dla rodziców oraz wychowawców**, na temat rozpoznawania i reagowania w przypadku zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych;
 - prowadzenie szerokiej **działalności edukacyjnej**, informującej o konsekwencjach społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy;
 - poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od narkotyków lub zażywających je w sposób szkodliwy, poprzez **rehabilitację, ograniczanie szkód zdrowotnych oraz reintegrację społeczną**;
 - inicjowanie poszerzania oferty placówek ochrony zdrowia o programy wychodzenia z narkomanii.
-

- Prowadzenie **akcji informacyjnych** mających na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy w rodzinie, a także motywowanie do przełamywania tzw. „zmowy milczenia” w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim;
 - promowanie w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych oraz wsparcia dziennego **postaw wolnych od przemocy rówieśniczej**;
 - upowszechnienie informacji o dostępnych miejscach w środowisku lokalnym, w których **świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa** osobom dotkniętym przemocą;
 - zacieśnianie współpracy z przedstawicielami służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy i wymiaru sprawiedliwości, poprzez prowadzenie **interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń**;
 - realizowanie **procedury „Niebieskie Karty”** oraz organizowanie i finansowanie szkoleń dla podmiotów biorących w niej udział, dotyczących obowiązujących procedur i zasad podejmowania interwencji.
-

- Prowadzenie strategii profilaktycznych w zakresie uzależnień behawioralnych, poprzez rozwijanie **umiejętności psychospołecznych** dzieci oraz **kompetencji wychowawczych** rodziców i opiekunów;

- tworzenie i rozwój **alternatywnych form spędzania czasu wolnego** dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży na terenie Gminy;
 - zwiększanie kompetencji zawodowych w szczególności **pedagogów oraz psychologów** szkolnych, w zakresie rozpoznawania i udzielania wsparcia w przypadku wystąpienia problemu uzależnień behawioralnych;
 - poszerzenie istniejącej oferty miejsc udzielających pomocy i wsparcia o **poradnictwo w zakresie uzależnień behawioralnych**, a także proponowanie **terapii w placówkach specjalistycznych**;
 - uwrażliwianie społeczności lokalnej na temat ryzyka jakie niosą za sobą uzależnienia behawioralne, poprzez **dostarczanie i udostępnianie rzetelnych informacji**.
-

BIBLIOGRAFIA

1. Maris R.W., Social Problems, The Dorsey Press, Chicago 1988, s. 6-11.
2. Frysztański K., Socjologia problemów społecznych, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009, s. 19-20
3. Sztompka P., Socjologia zmian społecznych, Wydawnictwo Znak, Kraków 2005, s. 19-21.
4. Pilch T., Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003, s. 92.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2020 poz. 2050 z późn.zm.).
6. <http://www.niebieskalinia.info/> [dostęp: 04.04.2022]
7. Przewłocka, J., Bezpieczeństwo uczniów i klimat społeczny w polskich szkołach. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2015, s. 9-11.
8. Habat B. (red.), Zaburzenia uprawiania hazardu i inne tak zwane nałogi behawioralne, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2016, s. 83-84.
9. Skarbek W., Wybrane Zagadnienia Metodologii Nauk Społecznych, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2013, s. 62-63.
10. Szatur-Jaworska B., Diagnozowanie w polityce społecznej, IPS UW, Warszawa 2002, s. 19.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wiek: N=299	9
Wykres 2. Klasa: N=299	10
Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=299	10
Wykres 4. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=299.....	11
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=299	12
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=299.....	13
Wykres 7. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z zażywaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów? N=299.....	14
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=299	15
Wykres 9. Jak oceniasz szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=299	15
Wykres 10. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=299.....	16
Wykres 11. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=299	17
Wykres 12. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=299	18
Wykres 13. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=299	18
Wykres 14. Czy doznałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=299	19
Wykres 15. Czy stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemocy w Internecie)? N=299	19
Wykres 16. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w poniższych zajęciach profilaktycznych? Zaznacz na ile były one dla Ciebie przydatne. N=299.....	20
Wykres 17. Czy chciał/abyś brać udział w poniżej wymienionych zajęciach profilaktycznych? N=299	21
Wykres 18. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=299	22
Wykres 19. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze? (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.) N=299	23
Wykres 20. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=299	24

Wykres 21. Czy według Ciebie, nieodpowiednia dieta ma wpływ na zdrowie i samopoczucie? N=299.....	24
Wykres 22. Wiek: N=103.....	25
Wykres 23. Wykształcenie: N=103.....	25
Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=103.....	26
Wykres 25. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=103.....	27
Wykres 26. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=103.....	27
Wykres 27. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kobiety w ciąży spożywające alkohol? N=103.....	27
Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=103.....	28
Wykres 29. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=103.....	29
Wykres 30. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=103.....	29
Wykres 31. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? N=5.....	29
Wykres 32. Jak ocenia Pan/i szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=103.....	30
Wykres 33. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=103.....	30
Wykres 34. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=103.....	31
Wykres 35. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=103.....	31
Wykres 36. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=103.....	32
Wykres 37. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=103.....	33
Wykres 38. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, którejś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=103.....	33
Wykres 39. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=103.....	33
Wykres 40. Jak często korzysta Pan/i z poniższych urządzeń elektronicznych i Internetu (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier)? N=103.....	34

Wykres 41. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=103	35
Wykres 42. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń zaznaczając X w odpowiednim miejscu. N=103.....	36
Wykres 43. Czy słyszał/a Pan/i o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=103	36
Wykres 44. Jak ocenia Pan/i swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania? Zaznacz swoją odpowiedź na skali od 1 do 5, gdzie numery oznaczają kolejno: 1 – nie mam wiedzy, 2 – moja wiedza jest mała, 3 – średnia, 4 – duża, 5 – bardzo duża. N=103.....	37

SPIS TABEL

Tabela 1. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=94	10
Tabela 2. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=94.....	11
Tabela 3. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=94	11
Tabela 4. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś papierosy? (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=46	11
Tabela 5. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=46.....	12
Tabela 6. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś e-papierosa? N=47	12
Tabela 7. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=47	12
Tabela 8. W jakich okolicznościach zażyłeś/aś środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) po raz pierwszy? N=5	13
Tabela 9. Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia? N=5	13
Tabela 10. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu	14
Tabela 11. Jakie były to substancje? N=5	14
Tabela 12. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=130.....	16
Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=130.....	16
Tabela 14. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=115.....	17
Tabela 15. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=115	17
Tabela 16. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych? N=296	22
Tabela 17. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z urządzeń elektronicznych? N=296	22

Tabela 18. Czy doświadczyłeś/aś któryś z poniższych negatywnych konsekwencji związanych z korzystaniem z urządzeń elektronicznych? N=296.....	23
Tabela 19. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=296.....	23
Tabela 20. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=104.....	24
Tabela 21. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=87	26
Tabela 22. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=87	26
Tabela 23. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=87	26
Tabela 24. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=28	28
Tabela 25. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=28.....	28
Tabela 26. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=14	31
Tabela 27. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=14	32
Tabela 28. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=5	32
Tabela 29. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=102.....	34
Tabela 30. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=102	34
Tabela 31. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznacza Pan/i na gry na pieniądze? N=8	35
Tabela 32. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=8.....	35